

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**BİRİNCİ SINIFA KAYITLI FARKLI YAŞ
GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE VE
MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA DAİR
KAZANIMLARA ULAŞMA DURUMLARININ
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ercan ÇİFTÇİ

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

Gaziantep

Temmuz, 2017

TEZ ONAY SAYFASI**Öğrencinin Adı ve Soyadı:** Ercan ÇİFTÇİ**Üniversite:** Gaziantep Üniversitesi**Enstitü:** Eğitim Bilimleri Enstitüsü**Anabilim Dalı ve Program:** Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Yüksek Lisans Programı**Tezin Başlığı:** Birinci Sınıfa Kayıtlı Farklı Yaş Grubundaki Öğrencilerin Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarının İncelenmesi**Tezin Savunma Tarihi :** 19/07/2017Bu tezin Yüksek Lisans / Doktora tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Ayhan DOĞAN

Enstitü Ana Bilim Dalı Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir

Yrd. Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Yrd. Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

_____

Yrd. Doç. Dr. Melike ÖZYURT

_____

Yrd. Doç. Dr. Ayşegül KARABAY

_____

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZMANTAR

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde, bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

İmza:.....

Adı ve Soyadı: Ercan ÇİFTÇİ

Öğrenci Numarası: 201627386

Tezin Savunma Tarihi: 19/07/2017

ÖNSÖZ

Bu araştırma ilkokul 1. Sınıf öğrencilerinin MEB Türkçe ve Matematik öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarını, öğretmen görüşlerine göre incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada, 1. Sınıf öğrencilerinin kazanımlara ulaşma durumlarını ölçmek amacıyla, 2015 yılında kabul edilen MEB Türkçe ve Matematik öğretim programı kazanımlarının yer aldığı bir ölçek geliştirilmiştir. Bu ölçeğe göre öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının ilkokula başlama yaşı, cinsiyet, okul öncesi eğitimi alma durumu gibi faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığına bakılmıştır.

Araştırmanın ilk bölümü olan giriş bölümünde; problem, amaç, önem ve sınırlılıklara yer verilmiştir. İkinci bölümünde araştırmanın kuramsal temelleri ve ilgili bilgiler ve yapılan araştırmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde yöntem, araştırma modeli, araştırma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin analiz edilmesi ele alınmıştır. Dördüncü bölümde bulgular ve yoruma yer verilmiştir. Beşinci bölümde tartışma ve son olarak altıncı bölümde ise sonuç ve öneriler ele alınmıştır.

Bu tezin hazırlanmasında hiçbir yardımını esirgemeyen, sürekli destekleyen, tezin tüm aşamasında sabırla rehberlik eden hocam Yrd. Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN'a en kalbi duygularla teşekkür ediyorum.

Tüm eğitim yaşamım boyunca maddi ve manevi desteğini hiçbir şekilde esirgemeyen her daim yanımda olan başta babam Celalettin ÇİFTÇİ olmak üzere annem, kardeşlerim, amcalarım ve tüm Çiftçiler ailesine sürekli motive etmelerinden ve başaracağıma her zaman inanmalardan dolayı teşekkür ediyorum.

Hayatıma girdiği andan itibaren yanımda olan eşime ve bana sürekli pozitif enerji veren MİRAY ZEHRRA'ya teşekkür ediyorum.

Anket konusunda gerekli kolaylıkları sağlayan Batman ili Kozluk ilçesi merkez ilkokul idarecilerine, anket sorularını samimiyetle ve sabırla yanıtlayan tüm öğretmen arkadaşlara ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Ercan ÇİFTÇİ

ÖZET

BİRİNCİ SINIFA KAYITLI FARKLI YAŞ GRUBUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE VE MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA DAİR KAZANIMLARA ULAŞMA DURUMLARININ İNCELENMESİ

ÇİFTÇİ, Ercan

Yüksek Lisans Tezi

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

Temmuz, 2017, 73 sayfa

Bu araştırmanın amacı, birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının öğretmen görüşleri açısından incelenmesidir. Bu araştırma, betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini, Batman ili Kozluk ilçesine bağlı ilkokullarda öğrenim gören, seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 9 ilkokuldan toplam 25 derslikte öğrenim gören 320 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, "Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği" ile toplanmıştır. Elde edilen veriler analizi için aritmetik ortalama, standart sapma hesaplanmış; bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre, okula başlama yaşına göre öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu [$F(2, 317)= 5.184; p <.05$], [$F(2, 317)= 7.730; p <.05$]; bu farkın, okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrenciler ile 60-65 ay arasında olan öğrenciler arasında, 72 ay ve üzeri olanlar lehine olduğu görülmektedir.

Cinsiyet ve okul öncesi eğitim alıp almama değişkenlerine göre öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçlarına göre, okula başlama yaşı 60-65 ay ve 66-71 ay aralığında olan öğrencilerin, kazanımlara ulaşma durumlarında kızlar ve okul öncesi eğitim alanlar lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Okula başlama yaşı, 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin ise kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Bu araştırmadaki veriler, Likert t¼r¼nde bir ¼l¼ekle tespit edilmiş olup; sonraki ¼alıřmalarda veriler başarı testleriyle elde edilebilir. Bu ¼alıřmada, okula başlama yaşı olarak takvim yaşı ¼l¼¼t alınmıştır. Yapılacak ¼alıřmalarda ¼ğrencilerin kazanımlara ulaşma durumları, okula hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenerek karşılaştırılabilir.

Anahtar kelimeler: Okula Başlama Yaşı, T¼rk¼e Dersi, Matematik Dersi, Kazanım

ABSTRACT**ANALYSIS OF HOW FAR FIRST GRADERS AT DIFFERENT AGE GROUPS ACHIEVE THE LEARNING OUTCOMES IN THE TURKISH AND MATHEMATICS CURRICULA**

ÇİFTÇİ, Ercan

MA Thesis

Department of Primary Education

Supervisor: Asst. Assoc. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

July, 2017, 73 page

The aim of the study is to analyze how far the students at different age groups in the first group achieve the learning outcomes in the Turkish and Mathematics courses with regard to the teachers views. This study is of descriptive survey model. The sample of the study is made up of 320 students studying in totally 25 classrooms in 9 primary schools chosen through the randomized sampling method in the district of Kozluk in the province of Batman. The data were collected using “Assessment Scale of Achieving the Turkish and Mathematics Learning Outcomes” in the research. Means and standard deviation were calculated and independent samples t-test and one-way anova test were used for the analysis of the data gathered.

Based on the findings obtained, it is seen that there is a significant difference among students' scores regarding how far they achieve the Turkish and Mathematics learning outcomes according to when they start primary school [$F(2, 317) = 5.184$; $p < .05$], [$F(2, 317) = 7.730$; $p < .05$] and that this difference is in favor of the students aged 72-months or over between those aged 72 months or over and those aged 60-65 months.

According to the independent samples t-test results conducted regarding whether the students achieved the learning outcomes based on the variables of gender and having pre-school education, it has been determined that there is a significant difference in the achievement levels of learning outcomes of the students whose schooling age is between 60-65 months and 66-71 months in favor of the female students and those attending pre-school. On the other hand, it has been found

out that there is no significant difference between the scores concerning how far the students aged 72 months or over according to the gender.

The data in this study were gained through a Likert-type scale and the data in the future studies could be obtained through achievement tests. In the study, the chronological age was used as the schooling age. To what extent students achieve learning outcomes could be compared determining students' readiness levels.

Key words: Schooling Age, Turkish Course, Mathematics Course, Learning Outcome

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1. Giriş.....	1
1.1. Problem	2
1.2. Amaç	6
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Varsayımlar.....	8
1.5. Sınırlılıklar	9
1.6. Tanımlar	9

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Birinci Sınıf Öğrencisinin Gelişim Özellikleri.....	10
2.1.1. Fiziksel Gelişim.....	10
2.1.2. Bilişsel Gelişim.....	11
2.1.3. Duygusal ve Sosyal Gelişim.....	12
2.1.4. Toplumsal Gelişim.....	13
2.1.5. Dil Gelişimi.....	13
2.2. İlk Okuma ve Yazma.....	15
2.2.1. İlk Okuma.....	15
2.2.2. İlk Yazma.....	16
2.3. Matematik.....	16
2.4. Ülkemizdeki Okula Başlama Yaşı ve Tarihsel Gelişimi.....	17
2.5. Diğer Ülkelerdeki Okula Başlama Yaşı.....	20
2.6. Ülkemizdeki 4+4+4 Eğitim Sistemi.....	21
2.7. 2015 Yılı Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programı Özellikleri.....	25
2.7.1. 2015 Yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı.....	25
2.7.2. 2015 Yılı Matematik Dersi Öğretim Programı.....	28
2.8. İlgili Araştırmalar.....	32

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	41
3.2. Evren ve Örneklem.....	41
3.3. Veri Toplama Araçları.....	42

3.3.1. Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği.....	43
3.4. Verilerin Toplanması.....	47
3.5. Verilerin Analizi.....	48

4. BÖLÜM BULGULAR

4.1. Araştırmanın Birinci Alt amacına İlişkin Bulgular.....	49
4.2. Araştırmanın İkinci Alt amacına İlişkin Bulgular.....	50
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt amacına İlişkin Bulgular.....	51
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt amacına İlişkin Bulgular.....	52
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt amacına İlişkin Bulgular.....	54
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt amacına İlişkin Bulgular.....	56

5. BÖLÜM TARTIŞMA

5.1. Tartışma.....	58
--------------------	----

6. BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç	63
6.2. Öneriler.....	64

KAYNAKÇA.....	66
----------------------	-----------

EKLER.....	71
-------------------	-----------

ÖZGEÇMİŞ.....	73
----------------------	-----------

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Ülkelere Göre Okula Başlama Yaşları.....	21
Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Betimsel Özellikler.....	38
Tablo 3.2. Türkçe Dersi Alt Kazanım Alanları	43
Tablo 3.3. Matematik Dersi Alt Kazanım Alanları.....	44
Tablo 3.4. Türkçe Ölçek Maddelerinin Faktör Yükleri, Öz Değeri ve Varyansı Açıklama Yüzdesi.....	45
Tablo 3.5. Matematik Ölçek Maddelerinin Faktör Yükleri, Öz Değeri ve Varyansı Açıklama Yüzdesi.....	46
Tablo 4.1. Okula Başlama Yaşına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Kazanımlarına Ulaşma Durumları.....	49
Tablo 4.2. Öğrencilerin Okula Başlama Yaşlarına Göre Türkçe Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	50
Tablo 4.3. Öğrencilerin Okula Başlama Yaşlarına Göre Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Değerleri, Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	51
Tablo 4.4.1. Okula Başlama Yaşı 60-65 Ay Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	52
Tablo 4.4.2. Okula Başlama Yaşı 60-65 Ay Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.5.1. Okula Başlama Yaşı 66-71 Ay Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe Ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.5.2. Okula Başlama Yaşı 66-71 Ay Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.6.1. Okula Başlama Yaşı 72 Ay ve Üzeri Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe Ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	56
Tablo 4.6.2. Okula Başlama Yaşı 72 Ay ve Üzeri Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almamalarına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları.....	57

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 2.2. Sınıf Düzeyine Göre Temalar ve Konu Örnekleri.....	26
ŞEKİL 2.3. 2015 Yılı Öğretim Programına Göre Yeni Harf Grupları.....	27
ŞEKİL 2.4. 1. Sınıf Kazanımlarının Ünitelere Göre Dağılımı.....	32

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Toplumların ileri seviyelere ulaşması eğitimle mümkündür. Eğitim günümüzde okullarda kazandırılan bilgi, beceri ve davranışlarla verilmektedir. Bundan dolayı okul ve eğitim kurumları toplumların gelişimi için en önemli kurumlardandır (Gedik, 2015). Eğitimin birinci aşaması okumaktır. İnsanlar okuma sayesinde bilinçlenir ve bu bilince göre hareket ederek hayatlarına ve yaşadıkları topluma yön verirler. Eğitim konusunda geride kalmış toplumlar hiçbir zaman yaşadığı çağa hitap etmemişlerdir ve toplumlarını ileri seviyelere taşıyamamışlardır.

Eğitim çocuğun hayatını şekillerden bir süreç işidir. Bu sürecin sonunda çocukta istendik şekilde bir değişim olmalıdır. Bu sürecin ilk aşaması ise ilkokulda okuma yazma öğrenimi ile olmaktadır. İlkokul demek hayata hazırlığın ilk merdiven basamağıdır. Tatal'a (2013) göre ilkokula başlayan birinci sınıf öğrencilerinden beklenen okuma ve yazma becerilerini kazanmalarıdır. Eğer bu beceriler yeterince gelişmezse diğer derslerdeki başarılarını da olumsuz yönde etkileyecektir. Çünkü bütün derslerden başarılı olmanın ilk kuralı, okuma-yazma ve okuduklarını anlamlandırmasıdır.

Okuma ve yazma hayatı anlamının ilk basamağıdır. Bu basamakta da başarılı olmanın birinci kuralı okuma ve yazmaya hazır olmak yani belli bir olgunluğa erişmiş olmaktır. Öztürk ve Uysal'a (2013) göre çocuğun okuma ve yazmaya hazır olması çocuğun gelişimiyle ilgilidir. Bundan dolayı çocuklarda yeterli seviyede temel beceri ve deneyim olmazsa çocukların okul hayatlarında başarısızlık yaşayacaklarını belirtmektedir.

Hayatı anlamada okuma ve yazma ilk basamak ise matematiksel düşünme de önemli bir basamaktır. İlkokula başlamadan çocuklarda matematiksel düşünme kendiliğinden gelişmeye başlamaktadır. Okulda, parkta ve içinde yaşadığı sosyal ortamlarda çocuğun kendini matematikten soyutlaması mümkün olmamaktadır.

Çünkü bu ortamlarda hikaye dinleme, büyüklerine yardım etme ve benzeri durumlarda çocuk matematiği farkında olmadan öğrenmeye başlar. Matematik öğretim programına göre öğrencilerin matematiği gerçek hayatın bir parçası olarak görmeleri ve verilecek olan eğitimin buna göre verilmesi gerektiği belirtilmiştir (MEB, 2015b).

Çocuklar somut işlemler döneminde ilkokula başlamaktadırlar. Bu dönemde olan çocuklar basit problemleri çözebilmektedirler. Örneğin; benim dört portakalım var kardeşimin ise üç portakalı vardır. İkimizin toplam kaç portakalı vardır? gibi bir soruya hemen cevap verebilirler. Bununla birlikte bazı karmaşık problemleri çözmek için ise mutlaka somut verilerin elde olması gerekmektedir (Senemoğlu, 2005).

Okuma, yazma ve matematiksel beceri hayatın her alanında başarılı olmak ve kendini geliştirebilmek için önemli bir yere sahiptir. Yurduseven'e (2007) göre ilköğretimde okuma becerilerini uygun şekilde kazanıp yeterince geliştiremeyenler daha sonraki öğretim dönemlerinde ve diğer alanlarda başarısız olabilmektedirler. Bunun yanı sıra matematiksel becerilerin de küçük yaşlarda kazandırılması ve bu konudaki gelişimin izlenmesi önemlidir.

1.1. PROBLEM

Ülkemizde 2012 yılında yürürlüğü giren ve 4+4+4 olarak bilinen yeni eğitim-öğretim sistemine göre öğrencilerin ilkokul birinci sınıfa başlama yaşı alt sınır 60 ay olarak belirlenmiştir. Yeni sisteme göre 60-65 ay arası çocuklar veli isteği ile kayıt olurken 66 ay ve üzeri olan öğrenciler ise sistem tarafından okullara kayıt edilmektedir. 66-68 aylık öğrenciler veli isteği ile kayıtlarını dilekçe ile erteleyebilmektedirler. 69-71 ay arası olan öğrenciler ise ancak doktor raporu ile çocuğunun eğitim öğretime hazır olmadığını belgelemek şartıyla kayıtlarını erteleyebilmektedirler. 72 ay ve daha büyük olan öğrencileri ise kayıtlarını hiçbir şekilde erteleyememektedirler (MEB, 2012).

Takvim yaşı çocukların okula başlamalarındaki önemli unsurlardan biridir (Öztürk ve Uysal, 2013). İlköğretime başlama yaşı denilince akla direkt olarak okuma-yazmayı öğrenme yaşı gelir (Durna, 2014). Okula başlayacak olan çocuk kendini zihinsel, bedensel ve duygusal açıdan hazır hissetmelidir (Işıkoğlu-Erdoğan ve Şimşek, 2014). Kutluca-Canbulat ve Yıldızbaş'a (2012) göre okula başlama genel

olarak, zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir olgunlaşmayı gerektirir. Çocuk zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açılardan olgunlaşmazsa, okuma ve yazmaya etkisi dolayısıyla da çocuğun eğitim hayatına etkileri olacaktır. Çocuğun bu açılardan okumaya hazır olmasıyla birlikte eğitim hayatı okuma ve yazma açısından kritik dönem diye tabir edilen en önemli dönemi başarıyla atlatacaktır. Çünkü kritik dönem çocukların ve tüm bireylerin gelişimi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Senemoğlu'na (2005) göre çocuklar bazı dönemlerde öğrenmeye karşı yüksek duyarlılık göstermektedirler. Eğer öğrencilere hayatlarının belli zamanlarında yeterli öğrenme fırsatı verilmezse gelişimlerinin yavaşlayabileceğini hatta durabileceğini belirtmiştir.

İlk okuma ve yazmanın temellerinin atıldığı birinci sınıfta sözlü ve yazılı anlatımı doğru bir şekilde yapan ve okuduklarını uygun şekilde yorumlayan öğrencilerin okul yaşamlarında başarılı olmaları beklenmektedir (Gündüz, 2013). Çocuk okumaya başladığı dönemde öğretmeni tarafından takdir edilir ve çocuk kendine güven duymaya başlar. Bu güven duygusunu tattığı zaman diğer derslerle birlikte hayatında da başarılı olmak için kendine güveni oluşur. Keskinlik (2006) öğretmen ve çocuk arasında kurulacak olan saygı, sevgi ve güvenin çocuğun kişilik gelişimi üzerinde olumlu şekilde etki edeceğini belirtmektedir. Ancak daha ilkokula başladığı sene okumaya geçemeyince güven duygusu bir kenara, başarısızlık ön plana çıkmaktadır. Durna (2014) yapmış olduğu araştırmada 60-66 aylık iken okula başlayan çocukların istenilen hedef kazanımlara yeterli düzeyde erişememekte ya da diğer yaş gruplarına oranla istenilen hedef kazanımlara çok az seviyede erişebilmektedir sonucuna ulaşmıştır.

Yapılan araştırmalarda (Kutluca-Canbulat ve Yıldızbaş, 2012; Alat ve Mercan-Uzun, 2014; Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M. R. 2014) küçük yaş grubundaki öğrencilerin okuma yazmaya geçişte ve okul başarısını elde etmede akranlarına göre zorlandıkları görülmüştür. Bu durumun nedenleri Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki'ye (2014) göre 60-66 aylık çocukların okuma yazma için gerekli olan zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan hazırbulunuşluğa ulaşmamış olmalarıdır. Arı'ya (2013) göre, hazırbulunuşluk seviyeleri farklı olan öğrencilerin eğitim öğretim boyunca başarı seviyeleri arasında da farklılıklar meydana gelmektedir. Bu durum hazırbulunuşlukları yeterli düzeyde olmayan çocukları başarı konusunda diğerlerine göre geride bırakmaktadır. Güneş (2013a)

okuma ve yazma için olgunlaşmanın yeterli olmadığını bunun yanında aynı zamanda çocuklarda odaklanmanın, dikkat konusunun ve dil gelişiminin de yeterli seviyede olması gerektiğini belirtmiştir. Özellikle dil gelişiminin çocukların okuma ve yazması üzerinde çok önemli olduğu belirtilmiştir.

Öğrencilerin ilk okuma yazma öğretim sürecinde göstereceği başarı, diğer derslerdeki başarısını da doğrudan etkilemektedir(Uslu, 2014). Öğrencilerin ilk okuma yazmadaki başarılarından doğrudan etkilenecek olan derslerden biri de matematiktir. Öğrencilerin ilk okuma yazmaya başlamaları ile matematik dersi ile ilgili temel adımları öğrenmeye başlarlar. Matematik yaşamın soyutlanmış biçimidir (Altun, 2006). Yaşamıma yön veren birçok olayda matematik farkında olmadan kullanılır. Çocuklar oyun oynarken, hikaye dinlerken veya başka bir işle meşgul olurken matematik öğrenmeye başlamaktadırlar. Günümüzde matematik yaşamın vazgeçilmez parçası haline gelmiştir (MEB, 2015b). Yeni matematik öğretim programına göre öğrencilerden problem çözme, akıl yürütme, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma, tahmin etme ve zihinden işlem yapma gibi birçok beceriye sahip olmaları istenmektedir. Matematik dersine özellikle birinci kademedeki daha fazla süre verilmelidir (Çetin, 2010; Aydoğdu-İskenderoğlu, Sesli ve Yurtbakan, 2016). Çünkü ilköğretim matematik dersi öğretim programı kavramsal öğrenme, akıl yürütme, nesnelere arasındaki ilişki, matematiksel kavramlar arasındaki ilişki, problem çözme becerisi, işlemlerde akıcı olma gibi becerilere vurgu yapmaktadır. Bu program ile öğrencilerin farklı düşüncelerini söylemelerine, somut deneyimler ile matematiksel anlamlar oluşturmalarına yardımcı olmayı vurgulamaktadır (MEB, 2015b).

Öğrenciler derste öğretilen matematiği günlük hayatında kullanabilmektedir. Ama matematiği yaşamlarına sağlıklı bir şekilde kullanabilmek için derste öğretilenlerin kalıcı şekilde öğrenilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin matematik dersinde en çok karşılaştıkları problemlerin başında öğrencilerin matematik dersine karşı olan olumsuz tutumları gelmektedir. Öğretmenler bu olumsuz tutumu değiştirmek için oyunla öğretim ve başarısı düşük olan öğrencilerle ek çalışma yapmak yoluna başvurmuşlardır (Aydoğdu-İskenderoğlu, Sesli ve Yurtbakan, 2016). Matematik dersine ilişkin tutumu ve matematik başarısını etkileyebilecek önemli faktörlerden biri de öğrencilerin okula başlama yaşlarıdır.

Ülkemizde farklı yaş gruplarının ilkokula başlaması ve özellikle küçük yaş grubu üzerinde pek çok araştırma (Durna, 2014; Gündüz, 2013; Tatal, 2013; Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki, 2014; Işık, 2014 Uslu, 2014) mevcuttur. Öğrencilerin ilk okuma ve yazma kazanımları ulaşma durumları, küçük yaş grubu öğrencilerin okula uyumu ve okumaya geçişte yaşadıkları sıkıntılar, okuma ve yazmaya etki eden faktörler gibi konular araştırmacılar tarafından bugüne kadar ele alınan konular arasındadır. Bununla ilgili literatür incelendiğinde; Durna (2014) yaptığı çalışmada, 60-66 ay arası ile 66 ay ve üzerinde okula kayıt yaptıran birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma dersi kazanımlarına okul yaşantısı boyunca ne derecede ulaştığını öğretmen görüşlerine göre incelemiştir. Bu çalışmada 60-66 yaş aralığında olan öğrencilerin hedeflenen kazanımlara çok az ulaştıkları ya da hiç ulaşamadıkları sonucu elde edilmiştir. Araştırmasında öğrencilerin ilk okuma hazırlık evresinde çok zorlandığı, yaşı küçük çocukların dikkatsizliği ve el kaslarının zayıf olması sebebiyle okumaya geçişte problem yaşadıkları sonucuna ulaşan Uslu (2014) çalışmasında, genel olarak öğretmenlerin birinci sınıftaki kazanımları işlerken karşılaştıkları durumlar, çocukların okula uyum süreci bitişik eğik yazı gibi konular üzerinde durmuştur. Gündüz'ün (2013) öğrencilerin okula başlama yaşı üzerinde zekanın önemi, okul olgunluğu ve farklı yaş grubundakilerin okuma yazma becerilerini kazanma düzeyini ölçmeyi amaçladığı çalışmasında 66-72 ay ve 72-84 ay arası öğrencilerin okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin 60-66 yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalarda, öğrencilere ilişkin yapılan değerlendirmeler genele göre yapılmış olup, öğrenciler bireysel olarak değerlendirme yoluna gidilmemiş, öğretmenlerin genel görüşüne göre karar vermişlerdir. Ayrıca 2015 yılında yenilenen bu öğretim programına göre hem Türkçe hem de Matematik dersinden öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarını inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Işıkoğlu- Erdoğan ve Şimşek'e (2013) göre çocuğun gelişimine, ilerideki okul yaşamına ve başarısına olan etkisi düşünüldüğünde ilkokula başlama süreci incelenmesi gereken önemli bir konudur. Bununla birlikte gerçek hayatın bir parçası olan matematiğin de uğraşmaya değer olduğu bir gerçektir (MEB, 2015b).

Bahsedilen araştırma ve sonuçları ile MEB'in 2012 yılındaki genelgesinde belirttiği yaş gruplarından da yola çıkarak yaş aralığı 60-65 ay arası, 66-71 ay arası ve 72 ay ve üzerinde olan ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin Türkçe ve Matematik

dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarının araştırılması çalışmamızın çıkış noktasını oluşturmuştur. Ayrıca diğer çalışmalardan farklı olarak öğrencilerin hem Türkçe hem de Matematik dersinden kazanımlara ulaşma durumlarını, okul öncesi eğitimini alan ve almayan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarını, kız ve erkek öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarını, öğretmenin her bir öğrenciyi birbirinden bağımsız şekilde değerlendirmesi ile belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu doğrultuda bu araştırmanın problem cümlesi; "Birinci sınıfa kayıtlı öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okula başlama yaşlarına, cinsiyetlerine ve okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?" şeklinde ifade edilebilir.

1.2.AMAÇ

Bu çalışmanın amacı, birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının öğretmen görüşleri açısından incelenmesidir.

Bu temel amaç doğrultusunda, araştırmanın alt amaçları şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları nasıldır?
2. Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
3. Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
4. Okula başlama yaşı 60-65 ay olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları

a) Cinsiyetlerine,

b) Okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

5. Okula başlama yaşı 66-71 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları

a) Cinsiyetlerine

b) Okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

6. Okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları

a) Cinsiyetlerine,

b) Okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışmanın, 60 aylık iken ilkokula başlayan çocuklarla, 66-71 ay arası ve 72 ay ve üzeri yaşlarda ilkokula başlayan çocukların ilkokula başlama yaşının öğrencinin akademik başarısına ne derece etki ettiğini belirlenmesi açısından önemli bir çalışma olması beklenmektedir. Ayrıca bu çalışmada, okul öncesi eğitim ve cinsiyet değişkenlerinin kazanımlara ulaşma durumuna olan etkisi de araştırılmıştır. İllkokula başlama yaşına göre okul öncesi eğitimi almayan öğrencilerin genel itibariyle kazanımlara ulaşamadıkları Alat ve Mercan-Uzun'un (2014) araştırmasında belirtilmiştir. Aykaç, N., Kabaran, H., Atar, E. ve Bilgin, H. (2014) araştırmasında 4+4+4 eğitim sistemi değişikliğinde öğrencilerin küçük yaşta okula başlamasının beraberinde uyum problemi, dikkat eksikliği, ders ve disiplin problemi yaşamaları gibi bazı olumsuz durumları meydana getirdiğini belirtmişlerdir. Bundan dolayı bu olumsuz durumların meydana gelmesinde öğrencilerin 60 aylık iken okula başlamalarının etkisini görmemiz açısından çalışmamız önem arz etmektedir.

21 Temmuz 2012 tarih ve 28360 sayılı resmi gazeteğe göre "İllkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa

kaydedilir. Yaşça kayıt hakkını elde eden, ancak bedenen veya zihnen yeterince gelişmemiş olup okula uyum sağlayamayan 66 ay ve üzeri çocuklar da kasım ayı sonuna kadar sağlık kurumlarından verilen bedenen veya zihnen gelişmemiş tıbbi tanımlı rapor üzerine okul öncesi eğitime yönlendirilebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.”

Çocukların hayatında belli kritik dönemler vardır. İlköğretim okulunda okuma yazma ve aritmetik ile ilgili üç temel becerinin kazanılması bu çocukların en önemli gelişim görevidir. Bu gelişim görevinin başarılmasında ilköğretim okulunun birinci devresi kritik yıllardır (Keskinlik, 2006). Senemoğlu'na (2005) göre çocuklar bu kritik dönemlerde belli tür öğrenmelere karşı yüksek duyarlılık gösterme eğilimindedirler. Ancak kritik dönem her bireyde bireysel farklılıklar ve yaşantılardan dolayı aynı yaşta yaşanmayabilir. Çocukların okul kültürüne ve eğitim öğretime tam hazır olmaları çocuktan çocuğa fark etse de genellikle 72 ay itibarıyla çocuklar okula hazır hale gelmektedir. Ülkemizde uygulanan sistemle birlikte artık 60 ayını dolduranlar veli isteği ile okula kayıt yaptırabilmektedir. Ancak bu durum beraberinde kendini okula hazır hissetmeyen öğrencilerde okul kültürüne uyum ve derslerde isteksiz olmaya neden olmaktadır. Kendini hazır hissedenler de okul kültürüne uyum sağlamakla birlikte başarı anlamında birinci sınıfta okuyan ve yaşları kendilerinden büyük olan akranlarına göre geri kaldıkları araştırma (Durna, 2014; Işık, 2014) sonuçlarıyla mevcuttur. Bu durum okula başlama yaşının ve okula hazır olmanın ne derece önemli olduğunu göstermektedir. Bazı veliler çocuklarını küçük yaşta okula gönderirken bazı veliler ise küçük yaşta okula göndermeyi tercih etmemektedirler. Bundan dolayı bu çalışmada bütün bu yaşanan durumlar, eğitim-öğretimin merkezinde yer alan öğretmenlerle birlikte değerlendirmeye alınarak ve araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde okula başlama yaşı, ilkokula başlayan çocukların cinsiyet ve okul öncesi eğitim durumuna göre kazanımlara ulaşma durumları incelenmiştir.

1.4. VARSAYIMLAR

1. Öğretmenler, ölçekteki kazanımları öğrencilerin durumuna göre samimiyetle doldurmuşlardır.

2. Ölçekteki maddeler, 05/08/2015 tarihli ve 71 sayılı kararıyla kabul edilen İlköğretim Türkçe Dersi (1-8 sınıflar) Öğretim Programındaki Türkçe dersi birinci sınıf kazanımları ile 28/07/2015 tarih ve 55 sayılı karar ile kabul edilen İlkokul Matematik dersi (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) öğretim programındaki Matematik dersi birinci sınıf kazanımlarından oluşturulduğu için araştırmanın amacına hizmet etmektedir.

1.5. SINIRLILIKLAR

1. Bu araştırma, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Batman ili Kozluk ilçesindeki merkez ilkokullarda görev yapan birinci sınıf öğretmenleri ve onların öğrencileri ile sınırlıdır.

2. Öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumları Türkçe ve Matematik dersleri ile sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

Kazanım: Öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (Doğanay ve Sarı, 2007).

Okula başlama yaşı: Çocukların ilkokula başladıkları takvim yaşını ifade eder.

Türkçe Öğretim Programı: Öğrencilerin hayat boyu kullanabileceği sözlü iletişim, okuma ve yazma ile ilgili dil becerileri ve zihinsel becerileri kazanmasını amaçlayan ve bu becerileri hayatının her alanında kullanmasını sağlayarak kendini bireysel ve sosyal açıdan geliştirmesini amaçlayan kazanımları içeren öğretim programıdır (MEB, 2015a).

Matematik Öğretim Programı: Öğrencilerin problem çözme, akıl yürütme, matematiksel modelleme yapma, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma, matematik dilini ve araç-gereçleri uygun şekilde kullanmasını amaçlayan öğretim programıdır (MEB, 2015b).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde birinci sınıfa başlayacak olan çocukların gelişim özellikleri, ilk okuma ve yazma, 4+4+4 eğitim sistemi, ülkemizdeki ve dünyadaki okula başlama yaşı, ülkemizdeki okula başlama yaşının tarihsel gelişimi, MEB Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı özellikleri ve konu ile ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.1. BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİSİNİN GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Sürekli olarak devam eden büyüme, olgunlaşma ve öğrenme organizmadaki gelişimi ifade eder. Başka bir deyişle gelişim; çocuğun ana rahminden başlayan ve ölümüne kadar devam eden fiziksel, bilişsel, duygusal, sosyal, toplumsal ve dil gelişimini de içine alan süreci ifade eder (Senemoğlu, 2005). Bu gelişim ve değişim süreci her yaş döneminde bireye farklı şekilde etki eder. Özellikle ilk ve ikinci çocukluk döneminde çocuğun bedensel ve zihinsel gelişimi çocuğun ileri yaşlarda kişiliğinin şekillenmesinde önemli rol oynar. Keskinkılıç (2006) bireyin kendine özgü ve ayırıcı olan davranışların bütünü olarak tanımladığı kişilik kavramı hakkında bir insanı diğerlerinden farklı kılan zihinsel, fiziksel ve ruhsal özellikler olduğunu belirtmektedir. Piaget'e göre beş yaş grubundaki çocuklar mantık çerçevesinde düşünmenin gelişmediği, benmerkezci konuşma eğiliminde oldukları işlem öncesi dönemde yer almaktadır (Kaya, 2016).

2.1.1. Fiziksel Gelişim

Beş yaş dönemi çocuğunun büyümesinde gittikçe artan bir yavaşlama söz konusudur. Yılda 2.5 kg ağırlığının arttığı, 5 cm de boyunun uzadığı bu dönemde çocukların büyük kaslarında gelişmeler olurken, küçük kaslarının ise gelişmesinin

tam olarak bitmediği ve bu nedenle ince ve küçük kas hareketleri yapmalarının zor olduğu görülmektedir. Bu dönemdeki erkek çocukların bedenleri kızlara göre daha iri olmaktadır. Bu dönem çocukları uzağı yakından daha iyi gördüklerinden dolayı bazı öğrenciler okuma yazmaya hazır halde bulunmayabilir (Keskinkılıç, 2006)

Bu yaştaki çocukların hareketlerinde bir denge söz konusudur. Beş yaşındaki çocuklar el becerilerini ve kaslarını daha dengeli ve düzenli bir şekilde kullanmaktadırlar. Ritme uygun olarak sekme hareketi yapmaktadırlar. Yatay, dikey, eğri ve eğik çizgileri çizerek bu çizgilerden şekiller oluşturur. Beş yaş grubu çocuklar kalemi doğru tutan beş yaş grubu çocuklar örneğe bakarak 1-5 arası rakamları yazabilmektedirler. İp atlayan, topu 5-6 defa yerde sektiren, topu tek elle omuz üstünden atan ve yerden yuvarlayan bu çocuklar örneği gösterildiğinde kağıdı çapraz şekilde katlayabilmekte ve daire, kare, üçgen, dikdörtgen çizebilmektedir (MEB, 2013).

2.1.2. Bilişsel Gelişim

Bilişsel gelişim, olgunlaşma ve yaşantı arasındaki sürekli etkileşimin bir ürünüdür. Çocuktaki en önemli gelişimlerden biri de bilişsel gelişim yani zeka yönünden gelişmesidir. Piaget zekanın bir takım testlerle belirlenmesine karşıdır. Zeka, organizmanın çevreye etkin bir şekilde uyum sağlamasına yardım eder. Ancak bu yaştaki çocuklarda zihinsel kıyaslama ve mantık gelişmediğinden dolayı çocukların düşünce ve eylemleri benmerkezci olmaktadır (Senemoğlu, 2005). Çocukların zeka düzeyleri ve okuma durumları arasında bir ilişki olduğu, okuması iyi olan öğrencilerin de okula uyumlarının daha çabuk şekilde sağladığı araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur. Gedik'e (2015) göre okuma yazma sürecini başarılı bir şekilde geçiren çocuk zihinsel olarak da okula ve kurallarına uymada daha çabuk ve içsel davranacaktır.

Beş yaşına doğru çocuklar nesnelere zihinlerinde belirleyebilir ancak bu nesnelere üzerinde zihinsel işlem yapamazlar. Okul öncesi döneminde olduğu gibi bu dönemde de öğrenmeye meraklıdır. Olayları başkasının gözünden de görmeye başlayan bu yaş grubu çocukların benmerkezcilikten yavaş yavaş uzaklaştığı da görülmektedir. Çok konuşmayı seven beş yaş grubu çocukların dinleme alışkanlıkları pek yoktur (Keskinkılıç, 2006).

Beş yaş çocuğunun bilişsel gelişimi 1'den 10'a kadar olan sayıları nesnelere eşleştirerek nesnelere arasında gruplama yapma, bu gruplamaları kullanarak toplama ve çıkarma yapma, nesnelere arasında ilişki kurma, yarım ve bütün kavramlarını bilme, geometrik şekillerle yeni şekiller oluşturma, vücuduna bakarak eksik parçaları çizme, 25 parçalı yapbozu tamamlama, benzerlik ve farklılıkları bilme, neden-sonuç ilişkisi kurma, miktar bildiren ifadeleri kullanma, günleri sayma, basit örüntü yapma, basit grafik okuma ve gün içindeki zaman dilimlerini söyleme gibi becerilerdir (MEB, 2013).

2.1.3. Duygusal ve Sosyal Gelişim

Psikoanalitike göre gizil dönem olarak bilinen bu dönem Erikson'a göre girişkenliğe karşı suçluluk duyma dönemidir. Bu dönemde ilkökula başlayan çocuklar duygusal yönden yetişkine bağımlıdır. Anne baba otoritesinin yanında öğretmen otoritesi ile karşılaşacak olan bu çocuklar öğretmenin isteklerine uyum sağlayacak ve öğretmene kendini beğendirme duygusuna sahip olacaktır. Duygusal bakımdan çocukların kendini ifade etmesine ortam hazırlamak öğretmenin bu dönemdeki en önemli görevleri arasındadır. Bu dönemde çocuğun aileden alamadığı sevgiyi öğretmeninden alabilmelidir. Ancak bu sevgi gösterisini diğer öğrencileri kıskançlık ve düşmanlığa sevk etmeden yapmalıdır (Keskinkılıç, 2006). Ailelerin çocuklara özellikle bu kritik dönemde uygun bir eğitim vermeleri gerekmektedir. Ereş (2009), aile içindeki davranışların birbiriyle uyumlu olmasını gerektiğini ve çocuğa verilecek güzel bir eğitimin çocuğu ruhsal manada sağlıklı bir şekilde yetişmesine imkan vereceğini belirtmektedir.

Beş yaş grubundaki çocukların duygusal gelişimiyle ilgili olarak yapılan çalışmalarda da bu konunun farklı boyutları ortaya konulmuştur. Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki'nin 2014 yılında yapmış oldukları araştırma neticesinde 60-66 aylık öğrencilerin duygusal gelişimi ile ilgili olarak okuldaki çalışmalara katılmaya isteksiz davranmaları, öğretmeni benimsememeleri, kendisi ile ilgili sevgi, kızgınlık, öfke gibi duyguları ifade edememeleri ve bunun yanında bazı öğretmenler tarafından duygusal olarak anneden kopamama, çekingen davranma ve yaşça büyük sınıf arkadaşları tarafından psikolojik baskıya maruz kalmaları olarak belirtilmiştir.

Bu yaştaki çocuklar ellerini ve yüzlerini yıkayabilir, giyinip soyunabilirler. Temiz ve düzenli olma davranışı eğiliminde olmakla birlikte bu davranışların düzenli olarak tekrar edilmesinde fayda vardır. Bu yaştaki çocuklar daha çok grup oyunlarını tercih etmektedirler. Bu yaştaki çocuklar duygularını özgün yollarla ifade etme, kurallara uyma, kendine güven duyma ve aldığı sorumlulukları yerine getirme gibi becerilere sahiptir. Ayrıca beş yaş çocuğu yeni tanıştığı kişilerle iletişim kurabilirken, yeni durumlara da hemen uyum sağlar ve gerektiği zaman liderlik pozisyonunda da görev yapabilir (MEB, 2013).

2.1.4. Toplumsal Gelişim

Kişinin kendi kişiliğini oluştururken yaşadığı toplumun kurallarından beslenmesi ve daha sonra o topluma ait olması toplumsallaşmayı ifade eder (Kırca, 2007; Akt; Gündüz, 2013). Çocuk yaşamış olduğu çevrede kendini bir yere ait hissetmeyi istemektedir. Bu hissiyattan dolayı çevresini yani yaşamış olduğu toplumu ve aileyi örnek almaya başlayacaktır. Ereş'e (2009) göre bir çocuğun toplumsallaşması ve sosyalleşmesi için aile etkili ve önemli bir faktördür. Bundan dolayı çocuğun toplumda yer edinmesi ve belirli bir yere gelmesi ailenin çocuğun eğitimi üzerinde kararlılıkla durmasına bağlıdır.

Halen var olan toplumların ne derece uygar oldukları kendi bünyelerinde yaşayan çocuklara sağladıkları olanaklarla belirlenmektedir (Ereş, 2009). Elverişli koşullarda yetişen çocukların okul yaşantılarında başarılı olma şansları daha yüksektir.

2.1.5. Dil gelişimi

Dil; insanların duygu, düşünce ve istediklerini anlatmak için kullandıkları ses ya da işaretler sistemidir (Özgün, 2010). Güneş'e (2013b) göre dil; iletişim, öğrenme, zihni geliştirme ve sosyal gelişim aracıdır. Dilin bu tür özelliklerini düşündüğümüzde okulda eğitim gören tüm çocuklar için dilin düzgün şekilde kullanılması önemli bir işlevi yerine getirecektir. Dil gelişimini henüz tamamlamamış olan çocukların bu eğitim sırasında olumsuzluk yaşamaları kaçınılmaz bir durumdur.

Normal çocuklar okula gidinceye kadar temel dil becerilerini kazanmışlardır. Bu çocuklar işlem öncesi dönemin sonlarına doğru birçok cümleyi anlayabilir ve dil bilgisi kuralına göre konuşabilirler. Bu yaştaki çocuklar fikirlerini uzun cümlelerle düzgünce ifade edebilir, dilin kurallarıyla oynayarak komik sözcükler ve cümleler kurabilirler (Senemoğlu, 2005).

Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre girişimciliğe karşı suçluluk döneminde olan beş yaş çocukların Kaya'ya (2016) göre merak duyguları da ön plana çıkmaktadır. Bundan dolayı merakla sürekli soru sorma 'neden' 'niçin' gibi sorularla hem meraklarını giderme hem de bilgilerini artırma yoluna giderler. Bu nedenle bu yaştaki çocukların meraklarının sürekli olarak giderilmesi ve soru sormasının desteklenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde sorduklarından ve araştırdıklarından dolayı suçluluk duygusu hissedecektir. Bu yaşta çocuklarla birlikte sayma etkinliği yapma, şarkı söyleme, çocuklara kitap okuma ve renkleri göstermek gibi etkinlikler onların dil gelişime destek olacaktır.

Öğretmenlerin, 60-66 aylık öğrencilerin dil gelişimleriyle ilgili görüşlerinde ilk sıraları "düşüncelerini ifade etmede, kendilerini anlatmada ve çevresiyle iletişim kurmada zorlanmaları" ve "bazı seslerin ayırt edilmesinde, çıkarılmasında ve kelimelerin söylenmesinde telaffuz hatası görülmesi" düşünceleri yer almaktadır. (Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki, 2014). Gray'ın (1975) bir araştırmasına göre Navajo yerlilerinde, okuma bilmeyen ailelerde yetişen çocukların okumaya hazırlıklı olmadıkları saptanmıştır. Bu çocukların en tipik özelliklerinin, dilin bir takım sembollerden ibaret olduğunun farkına varmamış olmalarıdır.

Beş yaşındaki çocukların dil gelişimi sesler arasındaki benzerlik ve farklılıkları bilme, sesin şiddetini ve tonunu ayarlayabilme, bütün zaman kiplerini kullanabilme, en az 6 kelimedenden oluşan cümleleri özne ve yüklemi de uygun şekilde kullanarak kurma şeklindedir. 5N1K sorusunu uygun yerde sorma ve cevaplama, zıt ve eş sesli ve eş anlamlı kelimeleri bilme, birleşik cümle kurma ve bu cümlelerde bağlaç ve zamir ve zarf kullanma, dilbilgisi kurallarına olabildiğince uyma, olaylar arasında ilişki kurma, kendinden büyük olanlara duygularını ifade etme gibi beceriler de beş yaş çocuğunun sahip olması gereken dil becerileridir (MEB, 2013).

2.2. İLK OKUMA VE YAZMA

Okuma yazmayı öğrenmek bireyin kendi ayaklarının üstünde durmasını sağlayan bir etkinliktir. Duman (2014), kişinin okuryazar olmadan çok basit etkinlikleri bile yapamayacağını; karmaşık, bilimsel, teknolojik, siyasi etkinliklerden de yararlanamayacağını belirtirken; okuma yazmanın kişinin bilgi ve beceriye sahip olmasını sağladığından dolayısıyla da mutluluğa götüreceğini belirtmiştir. Bundan dolayı günümüzde ilk okuma yazma öğrenmek hayati öneme sahip olmuştur. Bu sürecin sağlıklı bir şekilde geçirilmesi için bazı unsurların da yeterli olması gerekmektedir. beş yaş grubu çocukların ilk okumaya başlamadan önce hazırbulunuşluklarının yeterli olması gerekmektedir. Yeterli olgunluğa erişmemiş çocukların sıkıntı yaşadıkları araştırmalarda görülmüştür. Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki'nin (2014) yapmış oldukları araştırmaya göre dikkatini toplamakta zorlanan ve bilgileri zihinde tutma süreleri çok kısa olan, düşüncelerini ifade edemeyen, kendisi ve çevresiyle iletişim kurmakta sıkıntı yaşayan 60-66 ay grubu öğrencilerin kelime haznelerinin zayıf olmasından dolayı okuma ve yazma becerilerinin gelişmesinde sıkıntı yaşadıkları görülmüştür.

2.2.1 İlk okuma

Okuma bireyin en etkili bilgi edinme aracıdır (Özgün, 2010). Okuma, önce çizgi, harf veya sembollerin algılanmasıyla başlayan, dikkati yoğunlaştırarak kelime ve cümlelerin anlamının bulunduğu görme, seslendirme, anlama ve zihinde yapılandırma gibi süreçlerden oluşur (Güneş, 2013b). Buna göre okuma olayının gerçekleşmesi için ilk önce görmenin gerçekleşmesi gerekmektedir. Seslendirilen okumanın zihinde oluşturduğu anlamlandırma ile bu süreç sona ermektedir. Duman'a (2014) göre öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeleri ve okuma alışkanlıkları kazanmaları özellikle ilköğretim çağında olmaktadır. Öğrenci okumasını geliştirdiği takdirde kişiliğini de geliştirebilir ve bu durum yaşadığı toplumla sağlıklı ilişkiler kurmasına imkan sağlayabilir.

Öğrencileri birçok açıdan hayata hazırlayan, onları araştırmaya ve eleştirel düşünmeye sevk eden okuma süreci değişik kaynaklardaki bilgilere de ulaşarak öğrencinin öğrenmesini ve karşılaştığı durumlar hakkında tartışma ve yorum yapmasını da sağlamaktadır. Bundan dolayı çocukların yazılı kaynakları düzenli bir

şekilde değerlendirme imkanları olmaktadır. İlk okuma yazma sürecinde öğretmenin öğrenciyeye rehberlik etmesi gerekmektedir. Bu rehberlik öğrenciyeye okuma yazma açısından mesafe almasını sağlayacaktır (MEB, 2015b).

2.2.2. İlk Yazma

Öğrencinin duygu, düşünce, hayal ve tasarılarını dilin imkanlarından yararlanarak kurallara uygun şekilde kağıda aktarmasına yazma denir. Bilgi, birikim ve dili etkili şekilde kullanmayı gerektiren yazma süreci, aynı zamanda konuşma, dinleme ve okuma ile iç içe olması gerekmektedir (MEB, 2015b). Bu durumu Güneş (2013b) öğrencilerdeki duygu, düşünce ve hayal dünyasını zenginleştiren faktörlerden biri de yazma faktörüdür. Çünkü yazma dil becerileri ile birlikte zihinsel süreci de içinde barındırmaktadır

İnsan beyninde düzenlenmiş olan duygu, düşünce, hayal ve var olan durumların belli bir kalıba göre kağıda dökülmesi yazma demektir (Güneş, 2013b). Yurduseven'e (2007) göre yazma, okuma kadar karışık olmayan daha araçsal bir işlemdir. Okuma eylemi görme, seslendirme ve bununla birlikte zihinde anlamlandırma ile olurken, yazma ise görülen ya da duyulanların uygun şekilde kağıda aktarılması ile gerçekleşmektedir.

2.3. MATEMATİK

Yaşamın soyutlanmış biçimi olan matematik problem çözme becerisine bağlı olarak insanların düşünme, tartışma ve muhakeme becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Bu yönlerden dolayı matematik insanların ve toplumların ihtiyaçlarını karşılamakta ve toplumları güven altına almaktadır. Günümüzde insanlar bilgi ve tecrübelerini arttırmak için eskiye nazaran daha çok çaba sarf etmektedirler. Bu çabalar insanları matematiğe daha çok yönlendirmekte ve matematiğin hayatımızdaki yerine önem kazandırmaktadır (Altun, 2006).

Doğa koşulları ve ihtiyaçlar gibi bir takım gerekliliklerden dolayı matematiğin doğmuş olduğunu görmekteyiz (Çetin, 2010). Dolayısıyla matematik hayatın vazgeçilmez bir parçasıdır. Matematiksel varsayımlarda bulunabildikleri, kendi stratejilerini geliştirebilecekleri ve rahatlıkla soru sorabilecekleri öğrenme

ortamlarını oluşturan tüm öğrenciler matematiği öğrenebilir. Bu ortamlarda farklı görüş ve düşüncelerin oluşabilmesi için öğrenciler açık uçlu sorular sormalı ve katılımcı bir sınıf ortamı oluşturmalıdır (MEB, 2015b).

Öğrencilere bilimsel, yaratıcı, çok boyutlu matematiksel ve eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini kazandırmak eğitimle uğraşan insanların en önemli görevidir. Üst düzey düşünmenin oluşması problemin belirlenmesine bağlı olarak belirlenen problemin çözülmesi ile oluşur. Problemin çözümünde kavramlar arası ilişkinin kurulması ve matematiksel düşünmenin de gelişmesi amaçlanmalıdır. Bu şekilde problem çözme becerisini ve üst düzey düşünme becerilerini temele alan eğitim programları ile istenilen özelliklere sahip öğrenciler yetiştirilebilir (Ersoy ve Başer, 2012).

2005 yılında davranışçı kuram yerine öğrenciyi merkeze alan yapılandırmacı yaklaşımın kabul edilmesiyle matematik öğretiminde de yapılandırmacı eğitim anlayışıyla öğretim yapılmaya başlanmıştır. Bu öğretim yönteminin en önemli özelliği öğrencinin aktif şekilde öğrenmeye katılması ve öğretmenle birlikte öğrenme ortamında ilişki kurabilmesidir. Yapılandırmacı yaklaşımda öğretmen bilgiyi aktaran durumundan çıkıp öğrenciyi bilgiye ulaştırmada rehber görevini üstlenmiştir. Öğrenciler de bilgiyi birinci kaynak yani öğretmenden alan değil bilgiye ulaşmaya çalışan, araştıran konumuna gelmişlerdir. Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte öğrencilerin matematik alanında eski bilgileri kullanarak yeni bilgiye ulaşabilmektedirler (Çetin, 2010).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrencinin bilgiye öğretmenin rehberliğinde ulaşması esastır. Çocuklar matematik bilgisini kendileri oluşturduğunda bundan büyük zevk almaktadırlar. Çünkü çocuklar doğrudan söylenen bilgiden pek hoşlanmazlar. Bunun için bilgiyi kendilerinin oluşturabileceği öğrenme ortamlarının öğrenciler tarafından oluşturulması gerekmektedir (Altun, 2006).

2.4. ÜLKEMİZDE OKULA BAŞLAMA YAŞI VE TARİHSEL GELİŞME

Cumhuriyetten önce ülkemizdeki sıbyan mekteplerinde kızlar ve erkekler ayrı okullarda ve farklı yaş aralıklarında eğitim görüyorlardı. Demirtaş'ın (2007) araştırmasından aktardığına göre *‘İlköğretimde esas gelişme 1869 yılında yayımlanan Maarifi Umumiye Nizamnamesi ile sağlanmıştır. Nizamname ile genel*

öğretimin ilk basamağı olarak kabul edilen bu okulların her mahalle ve köyde en az bir tane açılmasına, okulları kız-erkek, Müslim-gayrimüslim okulları olarak ayrı ayrı açılmak üzere dört yıllık okullar olarak düzenlemiş, kızlar için 6-10, erkekler için 7-11 yaşları arasında devam mecburiyeti getirilmiştir' demektedir. Armağan (2009), birçok Avrupa ülkesinde bile ilkokul zorunlu değilken II Abdülhamid zamanında 1876 yılı anayasasında eğitimin birinci kademesinin bütün Osmanlı fertlerine zorunlu olduğunu belirtmektedir.

Osmanlı döneminde günümüzde ilkokul olan ve o dönemde sıbyan mektebi olarak biline okullara 5-6 yaşında kayıt olunmaktaydı. Çocukların 15 yaşına kadar yani ergenlik çağına ulaşınca kadar bitirdikleri bu okullara öğretmen ve öğrencilerin de katıldığı, ilahilerin okunduğu ve yürüyüşlerin yapıldığı törenler şeklinde sıbyan mektebine başlamaktaydılar (Demirtaş, 2007). Buna göre okula başlama yaşının Osmanlı döneminde 6 yaş civarında olduğu ve zorunlu olarak ergenlik çağına kadar eğitimin devam ettiğini görülmektedir.

Cumhuriyet döneminin en önemli inkılabı 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhid-i Tedrisat kanunu ile tüm eğitim kurumlarının MEB'e bağlanmasına karar verilmiş, medrese ve mekteplerde okuyan öğrencilerin yaşadıkları ikilik ortadan kalkmış olup, eğitimin laik ve karma hale gelmesinin önü açılmıştır. Daha sonra 1924 anayasasında Türk vatandaşların tümüne eğitim hizmetlerinin tüm kademelerde ücretsiz olması kabul edilmiştir (Gül, 2008).

1983 yılı 18192 sayılı resmi gazetede 2917 nolu kanun 3. Maddesinde çocukların ilköğretime 6 yaşında başlamaları gerektiği ve bu çocukların 5. yılın sonundaki ay itibariyle kaydının yapılacağı belirtilmiş olup, çocukların 14 yaşına gelmesiyle çocuklar için ilköğretimin zorunlu çağının sona ereceği belirtilmektedir. Bu maddeye göre 1983 yılı ve daha sonrasında ilköğretime başlama yaşı 6 yaş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Arı'nın (2014) aktardığına göre, ülkemizde daha önce 1983-1985 yılları arasında 5 yaş grubu ilkokula başlamış ancak olumlu geri dönüş sağlanmadığı için bu sistemden vazgeçilmiştir. İlkokula erken başlayan çocukların çabuk yorulduğu, derslerde sıkıldığı, dersleri öğrenmekte sıkıntı yaşadıkları ve dikkat eksikliği yaşadıkları bunun sonucunda da küçük yaş çocukların gelişim açısından olumsuz etkilendikleri araştırma sonuçlarıyla tespit edilmiştir.

5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim kanunu 3. maddesi 30 Mart 2012 yılında 6287 sayılı kanun ile Mecburi ilköğretim çağı 6-13 yaş grubundaki çocukları kapsadığını belirtmiştir. Aynı kanunda bu çağ çocuğun 5 yaşını bitirdiği yılın eylül ayı sonunda başlar, 13 yaşını bitirip 14 yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter şeklindedir. Bu maddelere göre ilkokula başlama yaşı 6 olarak belirtilmişti. Ancak daha sonra 9 Temmuz 2012 tarihinde 2012/20 sayılı MEB genelgesine göre 30 Eylül itibariyle 66 ayını tamamlayan tüm çocukların okul kayıt işlemleri e-okul sisteminden merkezi olarak yapılacaktır. Aynı genelgede 60-66 ay arası olan çocuklar ise velisinin yazılı isteği ile gelişimini tamamlamış olanların kaydının da 1. Sınıfa yapılacağı belirtilmiştir. Bu genelgeyle birlikte 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzerinde olan çocukların aynı sınıfta eğitim görmelerine imkan tanınmaktadır. Böylece aynı sınıfta olan çocuklar arasında 18 aya kadar yaş farkı oluşabilecektir.

27 Ağustos 2003 tarihinde yayınlanan 25212 sayılı Resmî gazetedeki MEB ilköğretim kurumları yönetmeliğinin 15. Maddesi 14 Ağustos 2013 tarihli 28735 sayılı resmi gazetede değiştirildiğine göre ilkokula kayıt hakkı elde eden 66-67 ve 68 aylık olan çocukların kayıtları velisinin talebi ile 1 yıl ertelenebilir. Aynı maddede 69-70-71 aylık olan çocuklar ise okula hazır olmadıklarını doktor raporu ile belgelendirdikleri takdirde çocuklarının kayıtlarını 1 yıl erteleyebilirler.

Ülkemizde ilkokula başlama için esas olarak kronolojik yaş yani takvim yaşı kriter olarak kabul edilmektedir. Sadece takvim yaşı baz alındığı zaman ilkokula başlayan çocuğun eksik yönleri veya gelişmiş olduğu alanların ne olduğu bilinmemektedir. Bu bilinmezlikle birlikte hazırbulunmuşlukları yeterli olmayan çocukların okula başlaması başarısızlıkla sonuçlanmakta bu başarısızlıktan sonra önlem alınsa bile bu önlemler ilk duruma göre etkisi az olacaktır ve bu başarısızlık çocuğa duygusal manada olumsuzluk katmaktadır (Erkan ve Kırca, 2010).

Eğitim reformu girişiminin 2012 yılında yayınladığı rapora göre 177 ülkede çocuklar 6 ya da 7 yaşında okula başlamaktadır. Beş yaş grubu çocuklar okuma yazma evresine ve dolayısıyla ilkokula gitmeye hazır olmayabilirler. Çocukların anasınıfından önce yeterli düzeyde bilişsel, duyuşsal, sosyal, fiziksel ve duygusal gelişimlerini tamamlamış olmaları onlara ilk okuma yazma açısından avantaj sağlayacaktır.

2.5. DİĞER ÜLKELERDEKİ OKULA BAŞLAMA YAŞI

Ülkemiz dışındaki diğer ülkelerde çocuklar doğum tarihlerine göre okula alınmaktadır. Bu durum çocukların okula başlamasındaki temel sorunlardan biridir (Tutal, 2013). Sulzby ve Teale (1991) okuma-yazma sürecinin doğumla birlikte başlaması ve çocuk bu beceriyi kazanıncaya kadar devam etmesini önermektedirler. Durum bu açıdan değerlendirildiğinde, 1-2 yaşındaki çocuğu da okuma-yazma sürecinin bir parçası olarak görmek ve ele almak gerekmektedir.

Çocuklar, okuma-yazma deneyimlerinin çok büyük bir kısmını okula başlamadan önce kazanmaktadırlar (Cunningham, 1995). Avrupa ve diğer ülkelerde de okula başlamadan önce alınan eğitimin önemli olduğu görülmektedir. Çocuklar okuldan önce ailelerinde ve çevresinde gördüklerinden etkilenmektedir. Bu durum çocukların okula hazır oluşları üzerinde olumlu etkilediği söylenebilir.

Erkan ve Kırca'nın (2010) araştırmasına göre pek çok ülkede çocuklara okula başlamadan önce hazırbulunuşluk testleri uygulanmaktadır. Bu testlere göre çocuğun birçok yönden olgunlaşmış olması gerekmektedir. Bu çocukların ilkokula başlaması için gerekenlerin neler olduğu tespit edilip ona göre birtakım düzenlemeler yapılmakta ve okul başarılarının artırılması sağlanmaktadır.

Dünyada gelişmiş olarak kabul edilen ABD, Almanya, Fransa, Kanada ve Japonya gibi pek çok ülkede ilkokula başlama yaşının 6 olduğu görülmektedir (Arı, 2014). Uçar ve Uçar'ın (2008) Japonya'nın eğitim sistemini araştırmalarına göre bu ülkede anayasaya göre zorunlu olmayan ancak giderek yaygınlaşan anaokullarına 3-5 yaş arasındaki çocuklar günde 5 saat eğitim almaktadırlar. İlkokulun zorunlu olarak 6 sene olduğu Japonya'da okula başlama yaşı ise 6 yaş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Diğer ülkelerde çocukların ilkokula başlama noktasında ülkemizdeki durumdan farklı bir durum söz konusudur. Temel eğitimin 5 yaşında zorunlu olarak başladığı Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde okul öncesi eğitim ile çocukların eğitimine başlanmakta, okuma ve yazma ikinci sınıfa kadar öğretilmemektedir. ABD, İtalya, İsviçre gibi ülkelerde 6 yaşında okula başlarken, dünyadaki en iyi eğitim sistemine sahip olduğu düşünülen Finlandiya, Norveç, İsveç gibi İskandinav ülkelerinde ise çocuklar zihinsel sosyal ve psikolojik gelişimlerini tamamlamaları açısından başlama yaşı 7 olarak belirlenmektedir.

Her eyaletin ayrı bir eğitim sisteminin olduğu ABD’de eğitim 12 yıl sürmekte ve çocukların okula başlama yaşı 6’dır. Hollanda da 5 yaşında zorunlu temel eğitim başlamakta ancak 4 yaşına giren her çocuk isterse okula gidebilmektedir. 2-6 yaş arasında çocukların ilkokula hazırlandığı Fransa’da ise 6 yaşından sonra basit düzeyde okuma yazma ve matematik öğretilmektedir.

Almanya’da 6 yaşında temel eğitime başlayan çocuklara 4 yıl temel eğitim verilmektedir (<http://www.aktuelpdr.net/dunyada-okula-baslama-yasi-kac-ve-zorunlu-egitim-kac-yil.html>).

Arı’nın (2014) araştırmasından aktardığına göre bazı dünya ülkelerindeki okula başlama yaşı şu şekildedir.

Tablo 2.1

Ülkelere Göre Okula Başlama Yaşları

Ülke	Okula başlama yaşı	Ülke	Okula başlama yaşı	Ülke	Okula başlama yaşı
ABD	6	İzlanda	6	Hindistan	6
Almanya	6	Japonya	6	İrlanda	6
Avusturya	6	Kanada	6	İspanya	6
Belçika	6	Küba	6	İsviçre	6
Danimarka	7	Lüksemburg	6	İtalya	7
Endonezya	7	Mısır	6	Rusya	7
Estonya	7	KKTC	6	Singapur	6
Fransa	6	Moldova	6	Suriye	6
G.Afrika Cumhuriyeti	7	Özbekistan	57	Uganda	6
(Arı, 2014)					

2.6. ÜLKEMİZDEKİ 4+4+4 EĞİTİM SİSTEMİ

Gelişen bilim ve teknoloji ile beraber eğitim sistemlerinde, öğretim programlarında çağa ayak uydurmak ve gelişmek amacıyla yeniliklerin yapılması

gerekmektedir. Milyonlarca öğrenci ve binlerce çalışanı ile Türk eğitim sistemi de bu yenilikleri ve reformları çocukların faydasını gözeterek yapmaktadır. Ancak her yapılan değişiklikte olduğu gibi bu değişiklikte de olumlu ve olumsuz tepkiler olmaktadır (Epçaçan, 2014).

Toplumda aynı duyguları yaşayan insanların bir arada yaşamasını sağlamak, onları ortak değerler etrafında birleştirmeye çalışmak eğitim sistemindeki ilköğretim kademesinin en önemli amaçlarındandır. Bundan dolayı ilköğretim kademesi toplumsal fayda itibarıyla diğer kademelerden daha önemlidir. Çünkü çocuklar okula başladığında ortak bir bilince sahip değillerdir. Bundan sebeple toplumlar arasında ilköğretim kademesi diğer kademelerden daima farklı bir noktada değer görmüştür (Erdem, 2005).

Kıran'ın (2000) aktardığına göre, 1824 yılında II Mahmut tarafından sıbyan mektepleri (ilkokul) çocukları için zorunlu hale getirilmiştir. 1876 yılında kabul edilen anayasa ile Osmanlı devletinde yaşayan Müslüman gayrimüslim tüm vatandaşlar için sıbyan mektepleri zorunlu olmuştur. Halis (2005) yapmış olduğu çalışmada sıbyan mekteplerini, okuma-yazmanın yanında çocukların seviyesinde İslam'a dair bilgiler ve basit seviyede hesap işlemlerinin verildiği, çocuklara ahlaki terbiyenin aşılandığı, çocukları şerden sakınmak ve onları hayra sevk etmeyi amaçladığı ilkokullar olarak tanımlamıştır. Birçok mahallede bu mekteplerin var olmasından dolayı sıbyan mekteplerine mahalle mektepleri denilmekteydi. Taş yapıdan dolayı adı taş mektep olarak da bilinen bu okullarda günümüzdeki sınıf, teneffüs ve ders saati gibi kavramlar mevcut değildi. Eğitim sabah başlayıp öğleye kadar devam ederdi. Öğle paydosundan sonra tekrar başlayan eğitim ikinci vakti bitmiş olmaktadır (Halis, 2005. Akt; Demirtaş, 2007).

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Arap harflerinin yerine Latin alfabesinden alınan harfler ile ülkemizdeki eğitim sistemi şekillendirilmiştir. 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat kanunu ile eğitim-öğretim tek çatı altında birleştirilip eğitimde yenilikler yapılmıştır. 1924 yılı anayasasının 87. Maddesine göre ülkede yaşayan tüm vatandaşların parasız şekilde zorunlu olarak ilköğretimden eğitim almaları gerekmektedir (<https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm>).

Alat ve Mercan-Uzun'un (2014) yapmış oldukları araştırmadan aktardıklarına göre 1946 yılındaki Milli Eğitim Şurasında zorunlu eğitime geçme

talep edilmiştir. 1961 yılında çıkartılan yasa gereği çocukların 7 yaşında okula başlamaları ve 14 yaşında zorunlu eğitimin bitirilmesi şeklinde 8 yıllık zorunlu eğitimin başladığını bazı sebeplerden dolayı 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitime ancak 16/08/1997 tarihinde geçilmeye başlanmıştır (Kıran, 2000)

Değişen dünya ve gelişen bilim ve teknoloji karşısında bilgi üretimi, bilginin kullanımı ve bu bilgilerin bireylere aktarılması konusunda değişimin kaçınılmaz olduğu bir gerçektir. Yaşadığımız çağdaki bu değişimlerden sosyal siyasal ekonomik ve dahası eğitimin de etkilenmemesi mümkün değildir. Bundan dolayı eğitim alanında değişimin yaşanması zorunluluğu doğmuştur (Ceritli ve diğerleri, 2014). Türkiye de dünyadaki gelişmelere bağlı olarak eğitimde bir takım yenilikler yapma yoluna gitmiştir. Ülkemizde 2012 yılında 4+4+4 kesintisiz ve zorunlu eğitim modeli uygulamaya konulmuştur (<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6287.html>). Bu uygulamaya kapsamında yayımlanan genelgeye göre ilkokul (1,2,3,4), ortaokul (5,6,7,8) ve liselerin (9,10,11,12) 4'er yıl olması kararlaştırılmış ve öğrencilerin ilk sekiz yılı örgün eğitim şeklinde tamamlamaları zorunlu olacak şekilde kararlaştırılmıştır (2012/20 sayılı genelge).

Cerit ve diğerlerinin (2014) yapmış oldukları araştırmaya göre eğitimcilerin 4+4+4 eğitim sistemi ile ilgili farklı görüşleri olsa da sağlıklı bir ortamda yapılan tartışmaların sistemin farklı taraflarının da görülmesini sağlayacaktır. Çocukların küçük yaşta okula başlamasından dolayı yaşanan uyum sorunu, farklı yaş grubundaki öğrencilerin aynı sınıfta ders almaları, fiziksel ve bilişsel yetersizlikler, velilerin okul konusunda yeterli bilince sahip olmaması nedeniyle çocuklarının hazırbulunuşluğuna bakmadan çocuklarını okula yönlendirmesi, daha önce okul öncesi eğitimi almış çocukların birinci sınıftaki uyum sürecinde bıkkınlık yaşaması 4+4+4 sistemiyle birlikte ortaya çıkan durumları göstermektedir.

Aykaç ve diğerlerinin (2014) ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin 4+4+4 eğitim sistemine bağlı olarak yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiği çalışmada, öğretmenler 4+4+4 yeni eğitim sistemi ile ilgili olarak genellikle olumsuz görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bu olumsuz görüşleri, okula erken yaşta başlayan ve uyum sorunu çeken çocuklar, sınıfta uzun süre kalarak sıkılan çocuklar, hazırbulunuşluklarının yeterli olmaması sebebiyle dikkatini toplayamayanlar, yaş gruplarının oluşturulmaması sebebiyle kazanımlara istenilen

zaman ve seviyede ulaşılamamasıyla birlikte çocukların disiplin problemi ve küçük yaşlarda okula başlayan çocuklardan dolayı okul içinde artan kazalar olarak sıralanmaktadır. Yeni eğitim sistemi için herhangi bir deneme çalışmasının yapılmamış olması ve 60-66 ay arası çocukların birinci sınıfta eğitim-öğretim görmek için yeterli bedensel ve zihinsel gelişime ulaşmamış olmaları öğretmenlerin bu çalışma için olumsuz görüş bildirmesinde etkili olan nedenlerdir.

Memişoğlu ve İsmetoğlu'nun (2013) okul yöneticileri üzerinde yapmış oldukları araştırmaya göre bazı yöneticiler bu sistemi doğru ve cesur bir adım olarak görürken bazı yöneticiler ise bu adımın doğru ama eksik yönlerinin bulunduğunu veya yanlış olduğunu belirtmiştir. Bu sistemin 4+4+4 değil 5+3+4 şeklinde olmalı ve aceleye getirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmaya göre bu değişikliğin en olumlu maddesi olarak ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin eğitim gördükleri binaların ayrılması ve birbirinden bağımsız olmalarıdır. Sistemin yeni olması itibariyle mevzuatta boşluklar bulunduğunu ve bunu yeni sistemin en olumsuz tarafı olarak ifade eden öğretmenler bu durumun uygulamada sıkıntı yaşanmasına neden olduğunu belirtmişlerdir. Yeni sistemle birlikte gelen seçmeli derslerin ders yükünü artırmasından dolayı öğrencilerin farklı saatlerde dağılımları ve taşıma merkezli olan okullarda da bu durumdan dolayı servis sorununun yaşanması okul yönetimini veli ve servis şoförlerinin karşısında zor durumda bırakmaktadır.

Cerit ve diğerlerinin (2014) yönetici ve öğretmenler üzerinde yaptıkları araştırmalarından elde edilen bulgulara göre 4+4+4 yeni eğitim sisteminin yararları arasında lisenin zorunlu olarak 12 yıla çıkması, imam hatiplerin ortaokul kısımlarının yeniden eğitim verecek olması, ilkokul ve ortaokul binalarının ayrılması şeklinde gösterilmiştir. Ayrıca İngilizcenin 2. Sınıf seviyesine kadar inmesi, kız çocuklarının da lise mezunu olmalarının yolunun açılması ve öğrencilerin ilgilerine göre seçmeli dersi seçmeleri de yeni eğitim programının yararları arasında gösterilmiştir.

4+4+4 zorunlu kesintisiz eğitim kapsamında 30/03/2012 tarih ve 6287 sayılı kanun değişikliği 1. maddesine göre ilköğretimin 6-13 yaş aralığındaki çocukları kapsadığı, çocuğun 5 yaşını bitirdiği yıla denk gelen eylül ayının sonunda okula kaydının yapılabileceği, 13 yaşının bittiği zaman da zorunlu eğitimin bittiği belirtilmektedir. Madde 2'ye göre ilköğretim sekiz yıl olduğu ve bunun ilk dört yılının ilkokul sonraki dört yılın ise ortaokul olduğu görülmektedir. İlkokul, ortaokul ve liselerin ayrı binalarda eğitim vermesi gerektiği ancak şartlara göre ilkokul ve

ortaokulun aynı binada eğitim verebileceği de belirtilmiştir. Kanundaki 13. Maddeye göre daha önce "sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim" ilköğretim ve ortaöğretim şeklinde değiştirilmiş olup sekiz yıllık kesintisiz ifadesi de kanun maddesinden çıkartılmıştır.

2.7. 2015 TÜRKÇE VE MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖZELLİKLERİ

2.7.1 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı

Birinci sınıf Türkçe dersi öğretim programı 05/08/2015 tarih ve 71 sayılı karar ile hazırlanmış olup programın son değişikliği ise 07/03/2016 tarih ve 12 sayılı karar ile yapılmıştır.

Türkçe dersi öğretim programının temel amacı öğrencilerin gündelik yaşamlarında karşılaştığı durumlarda kendini ifade etmek, karşısındaki ile etkili iletişim kurarak sosyal ve bireysel açıdan kendini geliştirmek, dilimizin sevgisine sahip olarak okuma ve yazma alışkanlığı kazanmak ve bu alışkanlıkla etkili şekilde dil becerisine ve zihinsel becerilere sahip olmaktır (MEB, 2015a).

Türkçe dersi öğretim programı vizyonu tüm çocukların dilimizi doğru ve güzel şekilde kullanması, kendini düzgün şekilde ifade etmesi, girişimci olması, sağlıklı iletişim kurarak sorun çözen bireyler olmasıdır. Okuyan, anlayan, araştıran, eleştiren ve sorgulayan, sorumluluklarını bilen, hak ve adalet kavramlarını hayatına yerleştiren, çevresiyle uyumlu, gelişen bilgi ve teknoloji karşısında kendini geliştiren ve bütün bunları yazılı ve sözlü şekilde gerektiğinde de bunları kanıtlarla destekleyecek bireyler yetiştirmek de programın vizyonları arasındadır.

Bu öğretim programında Türkçe'nin güzel ve özenli şekilde kullanılması ve öğretilmesinin yanında çocukların okuma ve yazma becerisi kazanması, okuduğundan hareketle yorumlama ve söz varlığını geliştirmesi, bilimsel ve yapıcı fikirler üretmesi, milli ve manevi değerlere uygun şekilde hareket etmesi ve bu değerleri kuvvetlendirmeye çalışması, Türk ve dünya kültürüne ait eserleri tanınması ve özellikle yapılacak olan çalışmalarla çocukların dil becerisinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Türkçe dersi öğretim programında üç ana öğrenme alanı vardır. Bunlar okuma, yazma ve sözlü iletişim alanlarıdır. Okuma kazanımı ile metinlerin kolay

çözümlemesi ve anlaşılması, okunan metinlerin değerlendirilmesi, öğrencilerin yeni kaynaklara ulaşarak farklı durumlarla karşılaşmasının sağlanması ve metinlerin rahat şekilde anlaşılması ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Yazma, öğrencinin duygu ve düşüncelerini, hayal dünyasını dilin imkanlarını kullanarak uygun biçimde kağıda aktarmasıyla gerçekleşir. Bu kazanım sözlü iletişim ve okuma kazanımları ile birlikte bilgi birikim ve deneyimlere bağlı olarak bütünleşmesi gerekir. Yazma konusundaki hedeflere ulaşabilmek için yazılanları öğrencinin tekrar gözden geçirmesi ve eğer varsa hatalarını dilimize uygun şekilde düzeltmesi gerekir. Sözlü iletişim kazanımlarına ise öğretmenin rehberlik etmesiyle bilmediği kelimeleri sorma, resimlerden yararlanma, not alma, sonuçları tahmin etme, 5N1K tekniği ve kendini başkasının yerine koymak gibi yöntemlerle ulaşılması sağlanmalıdır.

İlk okuma yazma öğretimine özel bir önem verildiği bu programda ses temelli cümle yöntemi kabul edilmiştir. Bu yöntemle göre ilk okuma yazma öğretimi üç aşamadan meydana gelmektedir. Bunlar; ilk okumaya hazırlık, ilk okuma yazmaya başlama ve ilerleme, bağımsız okuma ve yazma şeklindedir. Aşağıdaki tabloda birinci sınıfta ilk okuma ve yazma aşaması bittikten sonra işlenecek olan temalar ve konuları ile diğer sınıfların metin konuları yer almaktadır.

Sınıf		1	2	3	4	5	6	7	8
Ders Saatleri		(10)	(10)	(8)	(8)	(6)	(6)	(5)	(5)
Tema	Konu Örnekleri								
Biz ve Değerlerimiz	Aile, büyüklerimiz, insan ilişkileri, dostluk, vefa, sadakat, merhamet, saygı, sevgi, paylaşma, dayanışma, yardımlaşma, arkadaşlık, sözünde durma, çalışkanlık, dürüstlük vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Dünya ve Çevre	Çevre, doğa, doğal afetler, bitkiler, hayvanlar, evren, zaman bilinci, mevsimler, gece, gündüz vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Millî Kültürümüz	Yurdumuz, özellikli şehirler, yerler, kültürel, tarihi vb. önemli mekânlar, geleneksel sporlar, gelenekler, dinî bayramlar, vatan, bayrak, millî bayramlar, tarihi şahsiyetler vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Millî Mücadele ve Atatürk	Millî mücadele, kahramanlık, cesaret, fedakârlık, Çanakkale vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Vatandaşlık Bilinci	Eşitlik, özgürlük, sorumluluk, görev bilinci, adalet, hukukun üstünlüğü, çalışma, üretme, paylaşma, emeğin değeri, vergi bilinci, tüketici bilinci vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Sağlık, Spor ve Oyun	Temizlik, beslenme, ilk yardım, hastalıklardan korunma, ilaç kullanımı, spor, spor kültürü, dinlenme, eğlenme, oyun, geleneksel çocuk oyunları, bilgisayar oyunları vb.	X	X	X	X	X	X	X	X
Sanat ve Toplum	Sanat, estetik, insan ve toplum, müzik, resim, tiyatro, mimari eserler, sinema vb.					X	X	X	X
Bilim ve Teknoloji	Teknoloji, ulaşım, iletişim, haberleşme, sosyal medya, merak duygusu, keşif ve icatlar vb.	X	X	X	X	X	X	X	X

(MEB, 2015a)

Şekil 2.2. Sınıf Düzeyine Göre Temalar ve Konu Örnekleri

Bu programa göre 1. sınıfta haftada en az iki ders saatinin dinleme ve konuşmaya ayrılması önerilmiş diğer sınıflarda ise dinleme ve konuşmanın en az bir saat olarak kalması önerilmiştir. Tabloda yer alan metinlerin seçiminde sınıfların düzeyine göre dikkat edilmesi gerekmektedir. 1. 2. 3. ve 4. sınıflarda fabl, anı, hikaye vb gibi metinlere gerektiği kadar yer verilmelidir. Ayrıca problem çözmeye ve sebep-sonuca dayalı metinlerin de verilmesi gerekmektedir.

İlk okuma yazma öğretiminde birinci grup harfleri verilirken ses-harf ilişkisi kavratılarak hece ikinci grup sesler verilirken ağırlıklı olarak kelime üçüncü grup harfler verilirken ağırlık olarak cümle dördüncü harf ve daha sonraki ses grupları verilirken de ağırlıklı olarak metin çalışmaları yapılması gerekmektedir. Hece oluşturmada işlek hecelere önem verilmeli ve heceler kolaydan zora (e, el, ela nal,) verilmelidir(MEB, 2015a).

SES/HARF GRUPLARI		
1. Grup	e, l, a, n	E, L, A, N
2. Grup	i, t, o, b, u	İ, T, O, B, U
3. Grup	k, i, r, ö, s, ü	K, İ, R, Ö, S, Ü
4. Grup	m, d, s, y, c, z	M, D, S, Y, C, Z
5. Grup	ç, ğ, p, h	Ç, Ğ, P, H
6. Grup	f, v, ğ, j	F, V, Ğ, J

Okuma yazma çalışmalarında bazı harflerin yazım şekilleri değiştirilmiştir:

- Küçük "f" harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır (Örnek: f).
- Küçük "r" harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır (Örnek: r).
- Küçük "s" ve "ş" harfleri, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır (Örnek: s ve ş).
- Büyük "L" harfi, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır (Örnek: L).
- Büyük "S" ve "Ş" harfleri, örnekte gösterildiği gibi yazılmalıdır (Örnek: S ve Ş).
- Büyük "T" harfi, "kuyruğu sağa kıvrılarak" kendisinden sonra gelen küçük harfe bağlanmalıdır (Örnek: T).
- Büyük "D" harfi, tek hareketle yazılmalı, kendisinden sonra gelen küçük harfe bağlanmamalıdır (Örnek: D).
- Büyük harflerin yazımının özel isimlerle öğretilmesi önerilir.
Örnek: Ela, Lale, Ata, Ankara..vb
- Bitişik eğik yazıda "D, F, N, P, V" harfleri yazılış özelliği bakımından kendinden sonra gelen küçük harfle bağlanmaz.

Örnek : Demet, Fatma, Nevin, Papatya, Vatan

(MEB, 2015a)

Şekil 2.3. 2015 Yılı Öğretim Programına Göre Yeni Harf Grupları

Bu programda ölçme ve değerlendirme ise öğrencinin değerlendirileceği sürecin başında hazırbulunuşluğunun ölçülmesi ve sürecin sonunda uygun etkinliklerle ölçme ve değerlendirmeye tabi tutulması gerekir. Ara sınıflardaki bir önceki senenin kazanımları ile oluşturulacak ölçme aracı ile hazırbulunuşluk belirlenirken, birinci sınıf için öğrencinin okul öncesi eğitim alıp almadığı araştırılacak ve ona göre hazırbulunuşluğu belirlenecektir. 1. Sınıfta daha çok okuma ve yazma üzerinde durulduğundan süreç sonundaki ölçme ve değerlendirmenin sınav şeklinde olmaması gerekir. Ölçme için anlık izleme yapılmalı, geri dönütler alınmalı ve ona göre yönlendirmenin yapılması gerekmektedir(MEB, 2015a)

2.7.2.2015 Matematik Dersi Öğretim Programı

İlköğretim birinci sınıf matematik dersi öğretim programı 28/07/2015 tarih ve 55 sayılı karar kabul edilmiş daha sonra 07/03/2016 tarih ve 13 sayılı karar ile programda bazı değişiklikler yapıp programa son hali verilmiştir.

Matematik hayatın kendisidir. Bebeklerin büyüüp gelişmesiyle birlikte matematik de beyinde ve günlük hayatta yer almaya başlar. Bu nedenle matematik çocuğun okula başlamadan önceki yaşamında da hayatının bir parçası olmaktadır. Matematiği öğretirken matematiğin hayatın bir parçası olduğunu iyice vurgulamamız için matematiği somutlaştırmamız gerekir. Matematik eğitiminde dikkat edilmesi gereken noktalardan birisi de bütün öğrencilerin matematiği öğrenebilecekleri ve buna göre öğretim ortamının hazırlanması gerektiğidir (MEB, 2015b).

Matematik dersi öğretim programında öğrencilerin kazanması gereken becerilere ve bu becerilerin nasıl kullanılacağına dair vurgular yapılmıştır. Kavramlar arasında ilişki kurmak, akıl yürütme yoluyla problem çözmek, nesnelere arasındaki ilişkileri matematik dilini kullanarak çözümlenmek, yapılan işlemlerde seri ve pratik olmak ve karşılaşılan durumlarda uygun strateji ve yöntem kullanarak problemi çözüm yoluna gitmek gibi durumlara vurgu yapılmıştır.

Bütün öğrencilerin matematiği öğrenebileceklerinden yola çıkarak matematiğin öğrencinin günlük hayatının bir parçası olarak öğretilmesi gerektiği, öğrenme ortamının öğrencinin kendisinin hazırlanmasına imkan verecek, bu ortamda uygun stratejiler geliştirmesine ve rahatlıkla soru sorup varsayımlarda bulunabileceği şekilde ayarlanması gerektiğinin üzerinde durulmuştur. Ayrıca gelişen teknolojinin

de matematik öğretiminde önemli bir yöntem olarak kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

İlkokul matematik dersi öğretim programı çocukların matematiği kullanırken aynı zamanda okuma ve yazma becerilerini de geliştirmelerini, matematiksel kavramları gündelik hayatla ilişkilendirmesini, problem çözümünde akıl yürütme ve matematiksel terimleri doğru yerde ve doğru zamanda kullanmasını, tahmin etmesini, nesnel arasındaki ilişkileri doğru okumasını, günlük yaşamdaki deneyimlerden yola çıkarak matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmesini, araştırma yapmasını ve bu sayede bilgiye ulaşmasını, kendine güven duymasını, matematiğin sanat ve estetikle ilişkisini anlamasını amaçlamaktadır.

Matematik dersi öğretim programında çocukların problem çözme, akıl yürütme, matematiksel modelleme yapma, matematik dilini kullanma, araç-gereçleri uygun şekilde kullanma ve bilgi ve teknolojiyi kullanma becerileri programda kazandırılmak istenen temel becerilerdir. Bu becerilerin tümü birbiriyle bağlantılı olacak şekilde kazandırılmalıdır. Araç ve gereçleri uygun biçimde kullanan biri aynı zamanda akıl yürütme ve problem çözmesi de gerekmektedir. Problem çözme alanı yalnızca matematik dersi ile sınırlı bir alan değildir. Diğer tüm dersler, alanlar ve hayatın kendisiyle ilgili olan bir alandır. Problem çözme alanı var olan bilgiyi genişleten ve bu bilginin derinlemesine anlaşılmasını sağlayan bir alandır. Problem çözme alanında öğrenciler akıl yürütmesi esastır. Bu yürütmeye birlikte öğrenciler problemi farklı yol ve stratejilerle çözebilmeleri gerekir(MEB, 2015b). Problem çözümede sadece matematiğin iyice anlaşılması için değil aynı zamanda günlük yaşantılarla ilişki kurulabilecek şekilde sonuçtan çok sürece odaklanılması gerekmektedir. Öğrencilerin problem çözerken farklı yollardan sonuca ulaşmaya çalışmaları onların diğer problemleri çözmelerine de yardımcı olacaktır. Bu durum matematiğin hayatın bir parçası olduğu gerçeğini yansıtmaktadır.

Nedensel düşünebilme, akıl yürütmeyi de içine alan bir durumdur. Öğrenciler verilen bir problemi akıl yürütme ile birlikte problem çözme yetilerini de kullanarak verilen bilgilerin birbiriyle olan ilişkilerini açıklamaya çalışmalıdırlar. Bu şekilde problem öğrencinin akıl yürütmesi yani muhakeme becerilerinin gelişimini destekleyecektir. Günlük hayatın vazgeçilmezi olan matematikte öğrenciler problemleri basit bir modelleme yoluyla çözebilirler. $2+3:5$ işlemi için 2 kalem ve 3 kalem ile basit bir şekilde model oluşturarak problemi çözebilir. Bu modelleme

işlemi daha sonraki yıllarda birçok problemin çözümünde karşısına çıkacaktır. Modelleme becerisi kazanan öğrenciler daha sonraki yıllarda tablo resim grafikler vb yardımıyla da matematiksel kavramları modelleyebilir. Bu şekilde farklı modelleme yoluna gitmek hem problemi farklı yollardan çözmeye yarayacak hem de günlük hayatta karşılaştığımız problemlerde de akıl yürütmeyi sağlayacaktır. Bu yolla öğrencilerin kendi modelleme biçimlerini oluşturmaları da desteklenmelidir (MEB, 2015b).

Alan bakımından sayısal ders olan matematikte yalnızca sözel ifadelerle öğrenme yoluna gidilmemesi gerekir. Sözel ifadelerle ele alınan bir problemin çözümünde mutlaka sayı, şekil, grafik resim veya semboller kullanılmalıdır. Problemin çözümünde hangi grafik veya şekli kullandığına bakarak o öğrencinin aynı zamanda nasıl bir akıl yürütme yaptığı da belli olmaktadır. Bu durum matematik öğrenme alanlarının birbiriyle mutlak şekilde bağlantılı olması gerektiğini hatırlamaktadır. Öğrencileri matematik dersinde birinci sınıftan itibaren araç ve gereç kullanmayı öğrenmeleri gerekmektedir. Çünkü araç ve gereç hem süreç odaklı matematik öğretiminin vazgeçilmez parçası hem de günlük yaşamda da kullanılması itibariyle önemli bir yer tutar. İlkokullarda makas, cetvel, yapıştırıcı, blok küpler, birim küpler...vb gibi araç gereçlerle öğrencilerin matematik öğrenmeleri daha kalıcı olacaktır. Çünkü soyut düşünmenin yanında problemin somut şekilde ele alınması matematik öğrenimini kolaylaştıracaktır. Bu öğrencilerin araç gereçleri kullanması için uygun psikomotor becerilerine de sahip olmaları gerekmektedir (MEB, 2015b).

Her gün başka bir alanda gelişen dünyamız bilim ve teknoloji de hızla gelişmektedir. Bilim ve teknoloji alanında yapılan gelişmelerin takip edilmemesi çağın gerisinde kalmamıza neden olacaktır. Bu gelişmeler bütün alanlarda olduğu gibi matematik alanında da bilim ve teknolojiden yararlanmamızı göstermektedir. Örneğin; daha önce sınıfta soyut şekilde anlatılan birçok konu okullarımıza FATİH projesi kapsamında akıllı tahtaların gelmesiyle somut bir şekilde anlatılmaya başlanmıştır. Bir çok kez tekrar imkanı ve görsellik de sunan bu teknolojik gelişme öğrencilerin matematik öğrenimine büyük katkısı olacaktır.

Matematik öğretimi sonuç odaklı olmaktan çok süreç odaklı olduğu için ölçme ve değerlendirmenin yapılması için konunun bitmesi beklenmeden süreç içinde ölçme ve değerlendirme yapmaya imkan vermektedir. Matematik öğretim programı kazanımları birbiriyle bağlantılı olduğu için bir önceki konu bitmeden ve

tam anlaşılmadan bir sonraki konuya geçilmesi arada kopukluk olmasına sebep olacaktır. Örneğin; M1.1.7. kazanımı “20’ye kadar olan bir çokluktan belirtilen sayı kadarını ayırır.” Şeklindedir. Bu kazanım kazandırılmadan M1.1.8. kazanımı “Nesne sayıları 20’den az olan iki gruptaki nesnelere birebir eşler ve grupların nesne sayılarını karşılaştırır,” şeklinde olan bir sonraki kazanıma çocukların ulaşma düzeyleri düşük olacaktır. Bu yüzden matematikte ölçme ve değerlendirme süreci içerisinde anlık olarak da yapılması gerekmektedir.

Matematik öğretim programı sayılar ve işlemler, geometri, ölçme ve veri ana temalarından oluşmaktadır. Sayılar ve işlemler alanında birinci sınıfta rakamların öğretilmesi ile basit düzeyde toplama ve çıkarma işleminden sonra 100’e kadar ritmik saymaya kadar devam eder. Geometri alanında köşe sayısına göre geometrik şekillerin isimlendirilmesi, tanımları, model oluşturmaları beklenmektedir. Aynı zamanda bu geometrik şekillerin günlük hayatla da ilişkilendirmeleri beklenir. Örneğin; topun daire şeklinde olması veya tahtanın dikdörtgen şeklinde olduğunu belirtmesi gerekir. Bununla birlikte, geometri alanında yer yön bildiren işaretleri de günlük hayatla ilişkilendirmeleri beklenmektedir. Ölçme alanında uzunlukları belirlemek ve boyutlarına göre sıralamak, standart olmayan araçlarla ölçme işlemi yapmak ve sezgilerine dayanarak karşılaştırmalar yapması bununla birlikte günlük yaşamımızın önemli bir unsuru olan paralarını da tanıması beklenmektedir. Zamanı ölçme gibi soyut bir konuda ise tam ve yarım saatleri okuyacak şekilde öğretilmesi, haftanın yedi gün olduğu, takvime bakarak hangi ayda olduğumuzu bilmesi amaçlanmıştır. Veri toplama alanında ise basit bir konu için veri toplaması ve bunu basit düzeyde olacak şekilde tablo haline getirmesi, bu tabloyu da basit düzeyde yorumlanması beklenmektedir (MEB, 2015b).

1. Sınıf Kazanımlarının Ünitelere Göre Dağılımı

1. SINIF					
Ünite	Konular	Kazanımlar	Kazanım Sayısı	Süre	
				Ders Saati	Yüzde (%)
1	Uzamsal İlişkiler	(M1.2.4 -M1.2.5)	2	5	3
	Doğal Sayılar	(M1.1.1-M1.1.3)	3	18	10
2	Doğal Sayılar	(M1.1.4-M1.1.6)	3	18	10
	Doğal Sayılar	(M1.1.8-M1.1.9)	2	7	4
	Zaman Ölçme	(M1.3.7)	1	6	3
3	Doğal Sayılarla Toplama İşlemi	(M1.1.10-M1.1.11)	2	14	8
	Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi	(M1.1.7, M1.1.17-M1.1.18)	3	16	9
	Paralarımız	(M1.3.4)	1	2	1
4	Doğal Sayılarla Toplama İşlemi	(M1.1.12-M1.1.15)	4	10	6
	Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi	(M1.1.19-M1.1.20)	2	8	4
	Zaman Ölçme	(M1.3.5-M1.3.6)	2	6	3
5	Doğal Sayılarla Toplama İşlemi	(M.1.1.16)	1	4	2
	Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi	(M.1.1.21)	1	8	4
	Geometrik Cisimler ve Şekiller	(M1.2.1.-M1.2.3)	3	10	6
	Geometrik Örüntüler	(M1.2.6-M1.2.7)	2	5	3
	Uzunluk Ölçme	(M1.3.1-M1.3.3)	3	8	4
6	Veri	(M1.4.1.-M1.4.2)	2	5	3
	Kesirler	(M1.1.22)	1	10	6
	Tartma	(M1.3.8-M1.3.10)	3	6	3
	Sıvı Ölçme	(M1.3.11-M1.3.12)	2	4	2
	Cebire Geçiş	(M1.1.23-M1.1.24)	2	10	6
TOPLAM			45	180	100

Tablo 29.12.2015 Tarih ve 102 Sayılı Kurul Kararı ile yeniden düzenlenmiştir.

(MEB, 2015b)

Şekil2.6.3 Birinci Sınıf Kazanımlarının Ünitelere Göre Dağılımı

2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Durna'nın (2014) ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin MEB hedef kazanımlarına erişim düzeyi ölçme çalışması kullandığı ve 60-66 ay arası ile 66 ay ve üzerinde birinci sınıfa kayıt yaptıran öğrencilerin ilköğretime yazma dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiği genel tarama modelinde yaptığı araştırmaya göre veli izni ile okula başlayabilen öğrencilerin velilerinden bazıları çocuklarının

geleceğini düşündüğünü, bazılarının ise ‘çocuk hemen okula başlasın, evden gitsin’ mantığıyla okula gönderdiklerini saptanmıştır. Öğretmenin takdir yetkisini kullanarak birinci sınıf için yetersiz gördüğü öğrencinin okula başlamasını 1 yıl süreyle erteleyebildiği öğrencilerin erteleme durumları olduğunda çoğu zaman erteleme yüzünden veli ve öğretmen arasında problem durumunun ortaya çıktığını belirtmiştir.

Işık’ın 2014 yılında 60-66 aylık iken ilkokul birinci sınıfa başlayan öğrencilerin ikinci sınıfa devam ederken okuma ve yazma gelişimlerini nitel bir yöntemle tarama modelini kullanarak yaptığı araştırmasına göre 60-66 aylık iken birinci sınıfa başlayan öğrencilerin 72 aylıkken birinci sınıfa başlayan çocuklara göre birçok konuda geride olduğu tespit edilmiştir. Okuma hızı, yazma hızı ve kelime tanıma konularında arada önemli bir farkın olmadığı görülmekte ancak özellikle okuduğunu anlama ve okunaklılık konusunda 60-66 aylık iken ilkokula başlayan çocukların 72 aylık ve üzeri iken ilkokula başlayan çocuklara göre daha geride oldukları görülmüştür.

Tutal’ın (2013) ilk okuma yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi konulu tarama modelindeki betimsel çalışmasında ulaştığı sonuçlara göre 60-66 aylık öğrencilerin ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarıları 67-72 aylık ve daha büyük yaşlarda okula başlayanlara göre daha düşüktür. Özellikle 73 ay ve üzerinde okula başlayanların ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarılarının belirgin şekilde diğer yaş aralıklarına göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet faktörü ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarısına etki etmezken cinsiyetle birlikte okul öncesi eğitim alıp almama durumu ve yaş faktörü ikili olarak değerlendirildiğinde bu durumların ilk okuma yazma başarısına etkilerinin olmadığı araştırma sonuçlarına göre tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin ilk okuma yazma ve okuduğunu anlama başarısı okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Gündüz’ün (2013) okul olgunluğu üzerine öğretmenlerle birlikte nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniğini kullanarak yürüttüğü tarama modelindeki betimsel bir araştırmaya göre, 60-66 ay arası çocuklar ‘ortanın altı’ okul olgunluğuna sahip iken 66-72 ve 72-84 ay arası çocuklar ise 'orta düzeyde' okul olgunluğuna sahip oldukları görülmüştür. 72-84 ay arası çocuklar diğer yaş gruplarına göre okul olgunluğunun yüksek olduğu görülmüştür. 72-84 ve 66-72 ay

aralığında olan çocukların ilk okuma yazma düzeyleri 60-66 ay arası olan çocuklara göre daha yüksektir. Öğretmenlerin bilişsel manada yaş grupları arasında pek bir farkın olmadığını belirttikleri araştırmadan alınan diğer bir sonuç ise 60-66 ay ve 66-72 ay aralığında olan çocuklarda parmak kas gelişim yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma, kavrama güçlüğü gibi sorunların meydana geldiğidir. Bu sorunlar 60-66 ay arasında olan çocuklarda daha yoğun olduğu tespit edilmiştir.

Işık-Erdoğan ve Şimşek'in (2014) birinci sınıfa başlayan çocukların velilerin ve öğretmenlerin okula uyumlarının incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemini kullanarak yaptıkları araştırma sonuçlarına göre çocukların okula uyumunu zorlaştıran faktörler arasında farklı yaş grubundaki çocukların aynı sınıfta eğitim görmeleridir. Okula uyumu zorlaştıran bir başka faktör ise okulun fiziki şartlarının çocuklara yeterince destek olmadığıdır. Hem öğretmenlerin hem de velilerin görüşlerine göre okula uyumdaki en büyük problemlerden birisi de çocuğun okula başlama yaşıdır. Okula başlama yaşı düşük olan öğrencilerin akademik olarak sıkıntı yaşadıkları ve özellikle yazma konusunda çok sıkıntı çektikleri araştırma sonucu tespit edilmiştir.

İlkokula yeni başlayan 60-66 ay grubu öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve dil yönünden okula hazır oluşları üzerine nitel araştırma yapan ve 60-66 aylık öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve dil gelişimleri bakımından okula hazır oluşlarının yeterli olmadığı sonucuna ulaşan Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki'nin (2014) ulaştığı diğer sonuç ise çocukların fiziksel boyutta, 60-66 aylık öğrencilerin parmak kaslarının yeterince gelişmediği ilk aylarda yapılan boyama çalışmalarının öğrencilerin parmak kaslarının gelişimine herhangi bir katkı sağlamadığını ancak bazı öğretmenler tarafından çocukların dönemin sonuna doğru parmak kaslarında ilerlemeler gözlemledikleri belirlenmiştir. Araştırmaya göre birinci sınıfa başlayacak olan öğrencilerin okula kayıt sırasında öğretmen, okul yöneticisi, rehber öğretmen ve çocuk gelişim uzmanının da bulunduğu bir komisyon tarafından hazır olup olmadıklarının mutlaka tespit edilmesi gerekmektedir.

Kutluca-Canbulat ve Yıldızbaş'ın (2012) okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarına ilişkin görüşlerini nitel araştırma yöntemini kullanarak betimsel tarama modelinde yaptığı çalışmaya göre okul öncesi öğretmenleri çocuğun okula başlaması için tüm alanlarda yeterli olgunluğa ulaşması gerektiğini belirtirken, sınıf öğretmenleri ise fiziksel

açından yeterli seviyede olan öğrencilerin okula başlayabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmaya göre çocuğun 60-66 ay arasında okula kayıt edilmesinin ve kayıt edilmesi kararının veliye bırakılmasını uygun görmemişlerdir. Okulların fiziki açıdan 60-66 ay arası çocuklar için uygun olmadığını belirten öğretmenler aynı zamanda bu öğrencilerin hazırbulunuşluğa bağlı olarak yetersizlik sorunu yaşayacaklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler, 60-72 ay arası çocuklar için okul öncesi eğitim kurumlarının daha uygun olacağını ifade etmişlerdir.

Uslu'nun (2014) tarama modelinde görüşme yöntemini kullanarak yenilenen ilkökul basamağında gerçekleştirilen okuma yazma öğretim sürecine ilişkin öğretmenlerle yapmış olduğu araştırma neticesinde öğretmenlerin yeni eğitim sisteminde karşılaştığı problemleri, çocukların el kaslarının zayıf olması, okul öncesi eğitim almayan çocukların fazlalığı, küçük yaş grubunun dikkat eksikliğinin olması, sınıfların çok kalabalık olması, sınıflarda yaş grubunun homojen dağıtılmaması, öğretmenlerin 4+4+4 eğitim sistemine hazır olmaması, velilerin sistem hakkında bilgisiz olması olarak göstermişlerdir. Bu problemleri aşmak için sınıf mevcudunun düşürülmesi, okul öncesi eğitimin zorunlu olması, sınıfların yaş gruplarına göre ayrılması gerektiğini dile getiren öğretmenler FATİH projesinin hızlandırılması, derslerde dramaya daha çok yer verilmesi ve okul-aile işbirliğinin daha sıkı şekilde olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Onur ve Güler'in (2016) ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin okula başlama yaşına göre okula uyumlarının incelendiği betimsel tarama modelindeki araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin okula başlama yaşına göre uyumlarının 72-84 aylıklarda en yüksek olurken 66-71 aylıklarda uyum 72-84 aylıklara göre daha düşüktür. 60-65 arası ilkökula başlayan çocukların uyum sağlamada diğer yaş gruplarına göre düşük ve uyum konusunda sıkıntı çektikleri tespit edilmiştir. 60-65 aylık öğrencilerin fiziksel ve bilişsel yetersizlikten dolayı akran işbirliği ile öğrenme yoluna gitmedikleri aynı zamanda bu yaş grubundaki çocukların tuvalete gitme, yemek yeme, giyinip soyunma gibi becerileri de tam kazanamadıkları araştırma sonucunda görülmüştür.

Epçaçan'ın 2014 yılında hem nitel hem de nicel araştırma yöntemini kullanarak Siirt ilinde ilkökul ve ortaokul öğretmen ve yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşlerini almak amacıyla yapmış olduğu betimsel araştırma neticesinde yeni eğitim sistemine yönelik öğretmenlerin büyük bölümünün sistemle

ilgili sorun yaşadığı ve öğretmenlerin yarıya yakını 4+4+4 sistemine olumsuz baktıkları tespit edilmiştir. Öğretmenler ve yöneticiler öğrencilerin hazırbulunuşluklarının yetersiz olması, okul öncesi eğitimin zorunlu olmaktan çıkarılması gibi nedenleri sistemin eksik tarafı olarak görmüşlerdir. Araştırmaya göre 60 aylık çocukların okula başlamasını tuvalet ihtiyacını giderememe, fiziksel ve bilişsel gelişim yetersizliği, okul öncesi eğitimi almama gibi nedenlerden dolayı öğretmenlerin büyük çoğunluğu bu çocukların okula başlamasını olumsuz karşılarken, okula adapte olmalarını kolaylaştırdığından dolayı bazı öğretmenlerin 60 aylık çocukların okula başlamasını olumlu bulmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin ilkokul ve ortaokul binalarının hemen ayrılması, okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmesi, okula başlama yaşının yükseltilip en az 66 ay yapılması, sınıfların ay ve yaş durumuna göre oluşturulması, altyapı sorunlarının giderilmesi gibi önerilerde buldukları görülmüştür.

Arı'nın 2014 yılında ilkokul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşlerini nitel araştırma yöntemiyle ele aldığı çalışmasına göre, birinci sınıfa erken yaşlarda başlayan çocukların fiziksel, zihinsel ve duyuşsal gelişimlerini olumsuz etkilediği, bu yaş grubundaki çocukların dikkat eksikliği yaşadığı, çabuk yorulduğu, sıkıldığı ve geç öğrendiği görülmüştür. Bu çalışmada da okul öncesi eğitimin çocuklar üzerinde olumlu etki yarattığı ve zorunlu olması gerektiği tespit edilmiştir. Okula erken yaşta başlamanın çocukların yanında öğretmenleri de olumsuz etkilediği ve öğretmenlerin okula başlama yaşının 72 ay olarak eski şekilde devam etmesi gerektiğini belirttikleri görülmüştür. Araştırma sonucunda ders materyallerinin küçük çocuklara uygun olacak şekilde zenginleştirilmesi gerektiği, öğretmenlere küçük çocuklarla ilgili eğitimin verilmesi, yaş gruplarına göre sınıfların oluşturulması ve okula başlayan çocuklara okul olgunluğu testinin uygulanması gerektiği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Alat ve Mercan-Uzun'un 2014 yılında nitel araştırma yöntemlerini kullanarak ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi ve bu sistem sonrasında ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlukları hakkındaki görüşlerini almak amacıyla yaptıkları çalışma neticesinde ilkokulların küçük yaşta okula başlayacak olan çocuklar için yeterli fiziksel şartlara sahip olmadığı tespit edilmiştir. Çocukların okul öncesi eğitimi alıp almama durumuyla ilgili çocuklar arasında sosyal duygusal ve akademik açıdan oluşan farklar nedeniyle sınıfta gruplaşmaların

olduğu ve bu durumun eğitim öğretimi olumsuz manada etkilediği tespit edilmiştir. Araştırmaya göre katılımcılar okula başlayacak olan çocuklardan tuvalet ihtiyaçlarını karşılama, temel kavramları bilme, kendini ifade etme, kalem tutma, fiziksel gelişimini tamamlamalarını beklemektedirler. Ancak küçük yaş grubu çocukların bu konularda sıkıntı yaşadıkları yine araştırmaya göre tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre yeni eğitim sisteminin nasıl uygulanacağına dair bilgilerinin olmadığını belirten öğretmenler küçük çocukların okula başlamasını okulların fiziki manada hazır olmamasından ve çocukların bilişsel ve fiziksel manada yeterli seviyede olmamasından dolayı küçük yaş grubu öğrencilerin sıkıntı yaşayacaklarını düşünmektedirler. Okul öncesi eğitimin zorunlu olması gerektiği de araştırma sonuçlarından elde edilmiştir.

Boz'un (2014) hem nitel hem de nicel araştırma yöntemlerini birlikte kullandığı ve ilkokul birinci sınıf matematik dersinde oyunla öğretim yönteminin öğrencilerin ders başarısı üzerine etkisi adlı çalışmasında oyunla öğretim yönteminin geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Oyunla öğretim sayesinde öğrencinin sürekli olarak bir düşünme içinde olacağını ve bu durumun öğrencileri üst düzey düşünmeye yönlendirebileceğini belirten araştırmacı, matematiğin bütün kazanımlarında oyunla öğretimin olması gerektiğini, oyunla öğretim imkanının olmaması halinde öğretmenlerin yaratıcılıklarını kullanarak matematik kazanımlarını mutlaka oyunlaştırmaları gerektiğini belirtmiştir.

Zakiroğlu'nun 2012 yılında betimsel tarama modelini kullanarak öğretmenler aracılığıyla ilköğretim öğrencilerinin matematik dersindeki beklentilerine göre matematik programını incelediği çalışmasına göre öğretmenlerin öğrencilere matematik dersinde anlaşılmayan yerlerde yardımcı olmaları, öğrencilerin kendilerini matematik dersinde öğrenmenin merkezinde bulmalarından dolayı matematikle ilgili beklentilerinin karşılandığını belirtmişlerdir. Araştırmacının elde ettiği sonuca göre derste materyal kullanımının yeterli seviyede olmamasından dolayı dersin işlenmesinde sıkıntılar yaşandığı, matematik dersinin soyut bir ders olması sebebiyle derste materyal kullanımının artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Dündar'ın 2011 yılında nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemini kullandığı ve matematik ders programındaki etkinlikler ve kazanımlar arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında ilköğretim birinci kademenin kazanımlara ulaşmada ikinci kademe öğrencilerine göre daha başarılı oldukları sonucuna

ulaşmıştır. Öğretmenler araştırmacı tarafından verilen etkinlikler ve etkinliklerdeki kazanımlara ulaşmak için öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmeleri gerektiğini, soyut bir ders olması sebebiyle de görselleştirmenin daha sık olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Aydoğdu-İskenderoğlu, Sesli ve Yurtbakan'ın (2016) nitel araştırma yöntemlerinden özel durum çalışması yöntemini kullanarak öğrencilerin matematik dersindeki başarılarını arttırmak için sınıf öğretmenleri ile yürütmüş oldukları çalışma neticesinde öğrencilerin matematik dersinin zor olması ve konuların öğrencilerin seviyesine uygun olmaması sebebiyle bu derse karşı olumsuz tutum içinde oldukları sonucuna ulaşmıştır. Kılıç (2011) ikinci kademe öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışma sonucunda da öğrencilerin matematik dersine karşı olumsuz tutum içinde olduklarını belirterek benzer sonuç elde etmişti. Aydoğdu İskenderoğlu, Sesli ve Yurtbakan'ın araştırmasından aktardığına göre öğretmenlerin matematik dersinde eğlenceli etkinlikler düzenledikleri, seviyesi düşük öğrencilerle ek çalışma yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin matematik dersinde öğrendiklerini günlük yaşamda da kullandıklarını belirten öğretmenler, matematiğin yaşamın her alanında kullanılmasından dolayı matematik dersinde öğrenilenlerin kalıcı olması gerektiğini ve bunun için öğrenilenlerin sürekli olarak tekrar edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Köğce'nin (2015) nitel araştırma yöntemini kullanarak öğretmenlerin matematik dersinde proje vermede dikkat etmesi gerekenler üzerine yapmış olduğu araştırmasına göre öğretmenlerin, öğrencilerin matematiksel, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor açıdan gelişimlerini sağlamak için öğrencilere proje ödevi verdikleri görülmüştür. Bu amacın MEB ilkököl (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) ders programının amaçları ile örtüştüğü görülmüştür. Araştırmaya göre proje verilirken öğrencilerin seviyesine ve ilgi alanlarına uygun olması ve öğrencilerin araştırma yeteneklerini geliştirmesi gerekmektedir.

Çetin'in hem nitel hem de nicel araştırma yöntemini kullanarak 2010 yılında birinci sınıf matematik programına yönelik öğretmenlerle birlikte yapmış olduğu araştırmaya göre, programın görsellerle desteklenmesi, renkli etkinliklerle matematiğin tekdüzelikten çıkarılması, programın araştırma yapmaya yönlendirici olması, programın matematiği sevdirmesinden ve bireysel değerlendirmeye imkan tanınmasından dolayı öğretmenlerin birinci sınıf kazanımlarına ilişkin görüşleri olumlu yönde olmuştur. Araştırmaya göre toplama ve çıkarma işlemi ile ilgili

konulara daha fazla zaman ayrılması gerektiği ve veri toplama bölümündeki tablo okumanın birinci sınıf öğrencilerine ağır gelmesinden dolayı ikinci sınıftan itibaren işlenmesi gerektiği sonucu elde edilmiştir. Matematik programının günlük hayatla ilişkilendirilmesi ve öğrenci merkezli olması öğretmenler tarafından olumlu bulunmuştur. Ayrıca araştırmada öğretmenler, matematik ders kitabında eğik yazının kullanılmamasından dolayı öğrencilerin sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Dünyadaki ilk okuma, yazma ve matematikle ilgili araştırmalara baktığımızda okul öncesi eğitimin okuma ve yazma için ve özellikle çocukların hazırbulunmuşluklarını ölçmek için önemli olduğunu görmekteyiz. Sulzby ve Teale'ye (1991) göre okul öncesi eğitimi çocukları ilk okuma ve yazma öğretimine hazırlamak bakımından güçlü bir etkiye sahiptir. Anaokulları okuma-yazma öğrenmenin önkoşulunu oluşturan davranışların kazandırılmasında önemli bir işlevi yerine getirir. Bütün bu gelişmelerin ışığında, ABD'de okullardaki "okuma-yazmaya hazırlık" anlayışının "okuma-yazma öğrenmede kuluçka dönemi" (emergent literacy) anlayışına doğru kaydığı görülmektedir.

Hulme and Snowling'e (2011) göre, çocuklara doğru, akıcı ve yeterli anlama ile okumayı öğretmek, erken eğitimin ana hedeflerinden biridir. Okumak kritik bir önem taşır çünkü örgün eğitimin büyük bir kısmı anlayarak okuma becerisine bağlıdır. Fennema'nın 1974 yılında yapmış olduğu çalışmasından aktardığına göre ilkokul yıllarındaki matematik dersinde kızlar ve erkekler arasında başarı yönünden herhangi bir fark bulunmadığını ve erkeklerin kızlardan daha başarılı olduğunu kanıtlayacak bir sonuca ulaşmadığını belirtmektedir.

Lerner (2006) dinleme, konuşma ve karalama konularındaki erken tecrübenin, çocuğun okuma, sözlü ve yazılı becerilerinin gelişiminde önemli olduğunu belirtmektedir. Öğrencilerin bir metindeki kelimelerin yaklaşık % 95'ini anlamak için okuma bilmeleri gerektiğinden, kelime bilgisi ile anlama arasındaki bağlantı açıktır. Ön bilgi de kritiktir, gelecekteki öğrenimin temelini oluşturur ve öğrencilerin bir konuyla ilgili yeni öğrenmeyi asabileceği çengelleri sağlar.

Amerika'da yapılan araştırmalarda okula başlama yaşı diğer çocuklara göre daha büyük olan çocukların okul başarılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Grissom, 2004; Stipek ve Byler, 2001). Judylever-Chain'in (2002) araştırmasına

göre İngiltere’de okula erken yaşta başlayan çocukların okuma konusunda sıkıntı çektiği ve okumaya karşı olumsuz bir tavır içine girdiği görülmüştür.

İlgili araştırmalar ve literatür taraması sonucunda 60-66 ay arası ilkokula başlayan öğrencilerin bilişsel ve fiziksel açıdan yeterli seviyede olmamaları ve hazırbulunuşluklarının eksik olmasından dolayı araştırmalarda 60-66 yaş grubunun ilkokula başlamasıyla yaşanan sıkıntılardan söz edilmiştir. Araştırmacılar ayrıca okul öncesi eğitimin öğrencilerin hazırbulunuşluklarına olumlu etki yaptığını belirterek ilkokula başlayacak olan öğrencilerin mutlaka okul öncesi eğitimini almaları gerektiğini belirtmişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, araştırma ile ilgili verilerin toplanması ve bu verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler açıklanmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, nicel araştırma olup genel tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte veya günümüzdeki bir durumu orijinal haliyle betimleme amacı taşıyan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olanlar kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Bu koşulları hiçbir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2004).

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu araştırmada çalışma evreni, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Batman ili Kozluk ilçesine bağlı ilkokullarda 1. Sınıflarda görev yapan tüm öğretmenler ve öğrencileridir. Bu öğretmen ve öğrencilerden seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 9 ilkokuldan birinci sınıfta görev yapan 25 öğretmen ve 320 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının öğretmen tarafından gözlemlenmesi sonucunda doldurulmuş olup çalışma için veri toplanmıştır. Araştırmada 60-65 ay arası 69 öğrenci, 66-71 ay arası 138 öğrenci, ve 72 ay ve üzeri 113 öğrencinin katılımıyla toplamda 320 öğrencinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet dağılımları 15 (%60) erkek 10 (%40) kadın öğretmen şeklinde olmuştur. Araştırmaya katılan 12 (%48) öğretmenin 1-5 yıl arası çalıştıkları, 10(%40) öğretmenin 6-10 yıl arası çalıştıkları, 2 (%8)

öğretmenin 11-15 yıl arası çalıştıkları 1 (%4) öğretmenin de 20 yıl ve üzeri olarak çalıştığı görülmüştür. 25 öğretmenin 320 öğrenciyi değerlendirdiği çalışmamızda bir öğretmen ortalama 13 öğrenciyi değerlendirmeye tabi tutmuştur. Ayrıca değerlendirilen öğrencilerin yaş aralığı, cinsiyet ve okul öncesi eğitim durumları tabloda gösterilmiştir

Tablo 3.1.

Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Betimsel Özellikler

		Öğrencilerin Okula Başlama Yaşı			
		60-65 ay arası	66-71 ay arası	72 ay ve üzeri	Toplam
Cinsiyet	Erkek	27	56	63	146
	Kız	42	82	50	174
	Toplam	69	138	113	320
Okul Öncesi Eğitim Durumu	Okul Öncesi Eğitimi Alan	36	73	66	175
	Okul Öncesi Eğitimi Almayan	33	65	47	145
	Toplam	69	138	113	320

Tablo 3.1.'e göre 60-65 ay arası değerlendirmeye tabi tutulan 69 öğrencinin 36'sı okul öncesi eğitimi alırken 33 öğrencinin ise okul öncesi eğitimi almadığı tespit edilmiştir. 60-65 ay arası öğrencilerin 27'si erkek iken 42'si ise kız öğrencidir. 66-71 ay arası 138 öğrencinin değerlendirildiği araştırmada 73 öğrenci okul öncesi eğitimi alırken 65 öğrenci ise okul öncesi eğitimi almadıkları görülmüştür. 66-71 ay arası olan öğrencilerin 56'sı erkek öğrenci iken kız öğrenci sayısı ise 82'dir. 72 ay ve üzeri öğrencilerden değerlendirmeye tabi tutulan 113 öğrenciden 66 öğrencinin okul öncesi eğitim aldığı görülürken, 47 öğrencinin ise okul öncesi eğitimi almadıkları tespit edilmiştir. 72 ay ve üzeri değerlendirilen öğrencilerin 63'ü erkek öğrenci iken 50'sinin kız öğrenci olduğu tespit edilmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama aracı olarak öğretmenler için kişisel bilgi formu, öğrenciler için Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği kullanılmıştır.

3.3.1. Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği

Bu araştırmada, öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumları araştırmacı tarafından geliştirilen "Türkçe ve Matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği" ile araştırmacı tarafından toplanmıştır. Ölçek, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde, öğrencilerin bilgilerini içeren demografik özelliklerine yönelik sorular bulunmaktadır. Ölçeğin ikinci bölümü, birinci sınıf Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarından, üçüncü bölümü ise birinci sınıf matematik dersi öğretim programı kazanımlarından oluşmaktadır.

Ölçeğin birinci bölümünde, öğrencilerin demografik özelliklerine yönelik olarak, cinsiyet, okula başlama yaşı ve okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölüm için ölçeğe, MEB'in 07/03/2016 tarih ve 12 sayı ile kabul ettiği 1. Sınıf Türkçe dersi öğretim programı ile 28/07/2015 tarih ve 55 sayı ile kabul ettiği 1. Sınıf Matematik dersi öğretim programı kazanımları ölçeğe dahil edilmiştir. MEB öğretim programlarında Türkçe dersi için 44 kazanım; Matematik dersi için 45 kazanım yer almaktadır. Bu kazanımlar tüm sene boyunca öğrencide kazandırılması hedeflenen kazanımlardır. Ancak anketin uygulanacağı zaman da dikkate alınarak ölçekte yer alan kazanımlar, 2016/2017 Eğitim-Öğretim yılı Mart ayı sonu itibariyle ulaşılması hedeflenen kazanımlarla sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda Türkçe dersi için 28 kazanım, Matematik dersi için 30 kazanım ile ölçek oluşturulmuştur. Türkçe ve matematik dersinde ölçeğe dahil edilen kazanımların dağılımı Tablo 3.2. ve Tablo 3.3.'teki gibidir.

Türkçe dersi alt kazanım alanları şu şekildedir:

Tablo 3.2. Türkçe Dersi Alt Kazanım Alanları

Sözlü iletişim kazanımları	11
Okuma kazanımları	6
Anlama kazanımları	3
Yazma kazanımları	8
Toplam	28

Matematik dersi alt kazanımları şu şekildedir:

Tablo 3.3. Matematik Dersi Alt Kazanım Alanları

Doğal sayılar kazanımı	9
Doğal sayılarla toplama işlemi kazanımı	7
Doğal sayılarla çıkarma işlemi kazanımı	5
Geometrik şekiller ve cisimler kazanımı	3
Uzamsal ilişkiler kazanımı	2
Paralarımız kazanımı	1
Zamanı ölçme kazanımı	3
Toplam	30

Öğretmenlerden öğrencilerin ölçekte yer alan MEB birinci sınıf Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarını **”Kesinlikle yetersiz(1 puan), Yetersiz(2 puan), Kararsızım(3 puan), Yeterli(4 puan), Kesinlikle yeterli(5 puan)”** şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir. Değerlendirmenin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için öğretmenlere anketlerin doldurulması için 7-10 gün arası bir süre verilmiştir.

Ölçeğin yapı geçerliğini sınamak amacıyla, okula başlama yaşı 60-65 ay olan 69, 66-71 ay olan 75, 72 ay ve üzeri olan 75 öğrenci; toplam 219 öğrenci için doldurulan ölçekler üzerinde açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Bu örneklemden elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testi ile sınanmıştır. Ölçeğin birinci boyutu (Türkçe kazanımları) için KMO değeri .97 ve Barlett testi ile elde edilen ki-kare değeri ($\chi^2= 8770.259$, $sd=378$, $p<.01$); ikinci boyutu (Matematik kazanımları) için KMO değeri .96 ve Barlett testi ile elde edilen ki-kare değeri ($\chi^2= 10422.749$; $sd=435$; $p<.01$) anlamlı bulunmuştur.

Ölçeğin, "Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları"boyutu için yapı geçerliği kapsamında yapılan açımlayıcı faktör analizinde,faktör yapısını ortaya çıkarmak amacı ile temel bileşenler analizi yapılmıştır. Sonuçta öz değeri 1.00 ve üzeri olan üç faktörün varyansın 80.64'ünü açıkladığı görülmüştür. Ancak faktörlere ait çizgi grafiği (screeplot) incelendiğinde, tek faktörlü bir çözümün olabileceği görülmüştür. Ölçeğin faktör yapısını açığa

çıkarmak amacı ile asal eksenlere göre döndürülmüş (varimaxrotated) temel bileşenler analizinden yararlanılmıştır. Ölçekteki tek faktörün varyansın%71.05'ini açıkladığı görülmüştür. Ölçek maddelerinin faktör yükleri Tablo 3.4.'te sunulmuştur.

Tablo 3.4.

Türkçe Ölçek Maddelerinin Faktör Yükleri, Öz Değeri ve Varyansı Açıklama Yüzdesi

Maddeler	Faktör yükleri	Maddeler	Faktör yükleri
t18	.902	t23	.846
t27	.898	t24	.837
t28	.890	t11	.834
t17	.888	t22	.829
t26	.886	t4	.813
t16	.885	t2	.812
t14	.885	t1	.797
t9	.881	t6	.797
t15	.881	t3	.766
t19	.875	t21	.760
t12	.868	t7	.738
t10	.860	t8	.724
t13	.858	Özdeğer	19.893
t5	.855	Açıklanan Toplam Varyans %	%71.047
t25	.850	Madde Sayısı	28
t20	.849		

Tablo 3.4'te görüldüğü gibi, 28maddenin .902 ile .724 arasında değişen faktöryüklerine sahip olduğu, faktörün öz değerinin 19.893 olduğu ve varyansın %71.047'sini açıkladığı bulunmuştur. Ayrıca maddelerin ortak varyans değerlerinin .28 ile .55; madde toplam korelasyonlarının .72 ile .90; aritmetik ortalama değerlerinin 3.10 ile 3.88; standart sapma değerlerinin ise 1.06 ile 1.36 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Ölçeğin, "Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları" boyutu için yapı geçerliği kapsamında yapılan açımlayıcı faktör analizinde, faktör yapısını ortaya çıkarmak amacı ile yapılan temel bileşenler analizi sonucunda Sonuçta öz değeri 1.00 ve üzeri olan üç faktörün

varyansın 83.38'ini açıkladığı görülmüştür. Ancak faktörlere ait çizgi grafiği (screeplot) incelendiğinde, tek faktörlü bir çözümün olabileceği görülmüştür. Ölçeğin faktör yapısını açığa çıkarmak amacı ile asal eksenlere göre döndürülmüş (varimaxrotated) temel bileşenler analizinden yararlanılmıştır. Ölçekteki tek faktörün varyansın %72.415'ini açıkladığı görülmüştür. Ölçek maddelerinin faktör yükleri Tablo 3.3.4'te sunulmuştur.

Tablo 3.5.

Matematik Ölçek Maddelerinin Faktör Yükleri, Öz Değeri ve Varyansı Açıklama Yüzdesi

Maddeler	Faktör yükleri	Maddeler	Faktör yükleri
m18	.922	m23	.844
m11	.899	m29	.841
m13	.896	m4	.836
m19	.895	m22	.833
m20	.888	m24	.826
m14	.887	m28	.818
m12	.886	m2	.817
m21	.885	m30	.815
m17	.885	m25	.811
m16	.882	m1	.810
m15	.877	m3	.782
m10	.875	m26	.741
m8	.874	m27	.715
m6	.872	Özdeğer	21.73
m9	.864	Açıklanan Toplam Varyans %	72.415
m5	.859	Madde Sayısı	30
m7	.858		

Tablo 3.5. incelendiğinde, 30 maddenin .922 ile .715 arasında değişen faktör yüklerine sahip olduğu, faktörün öz değerinin 21.73 olduğu ve varyansın %72.415'ini açıkladığı bulunmuştur. Ayrıca maddelerin ortak varyans değerlerinin .49 ile .84; madde toplam korelasyonlarının .92 ile .72; aritmetik ortalama

değerlerinin 3.02 ile 4.57; standart sapma değerlerinin ise 1.05 ile 1.33 arasında değiştiği görülmektedir.

Ölçeğin güvenirlik çalışması kapsamında, Cronbach Alpha katsayıları, ölçeğin her iki boyutu için de .99 olarak hesaplanmıştır. Bu ölçek hesaplanırken Kesinlikle yetersiz: 1 puan, Yetersiz: 2 puan, Kararsızım: 3 puan, Yeterli: 4 puan, Kesinlikle yeterli: 5 puan olacak şekilde hesaplanmıştır. Türkçe dersi için bu ölçekten alınabilecek puan 28-140 puan aralığındadır. Matematik dersi için ölçekten alınacak puan 30-150 puan aralığındadır.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplama aracı olarak öğretmenlerden kişisel bilgi formu ve "Türkçe ve Matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca ölçekte ilk kısımda öğrenciler ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

- Araştırma için ilk olarak verilerin toplanacağı okullar belirlenmiştir. Merkez ilkokullarda birinci sınıflarda görev yapan öğretmenler aracılığıyla araştırmaya katkı sağlayacak öğrencilerin seçkisiz örnekleme yoluyla seçilmesi ve bu doğrultuda verilerin toplanmasına karar verilmiştir.
- Araştırma için daha sonra 9 ilkokul idaresine başvurmak suretiyle ölçeğin uygulanması için gerekli kolaylığı sağlamaları istenmiş ve araştırma için öğretmenlerle görüşülmüştür. Öğretmenlerle görüşmede öğretmenlere araştırma için gönüllülük esasının olduğu belirtilmiş ve buna göre araştırmaya katkı sunmak isteyen öğretmenlere araştırma konusunda detaylı bilgiler paylaşılmıştır.
- Araştırma için öğretmenlerin belirlenmesinden sonra hazırlanan Türkçe ve matematik dersi 1. sınıf kazanımlarına ulaşma durumunu değerlendirme ölçeği öğretmenlere verilerek öğrencileri ölçeğe göre değerlendirmeleri istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 7-10 gün arası bir süre verilerek anketi titizlikle doldurmaları sağlanmıştır. Anketler öğretmenler tarafından doldurulduktan sonra toplanmıştır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Öğretmenlerin öğrencileri kazanımlara ulaşma durumlarına göre değerlendirmesiyle veriler toplanmıştır. Anket verileri SPSS 20programı kullanılarak analiz edilmiştir. Anket verileri ile okul öncesi eğitimi alma durumunun Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumuna etkisi, farklı yaş grubu öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumları, cinsiyet faktörünün Türkçe ve Matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarına etkisi araştırılmıştır. Anket verileri analizlere göre şu şekilde tespit edilmiştir.

- Türkçe ve Matematik kazanımlarına ulaşma durumlarına ilişkin analizlerde aritmetik ortalama, standart sapma hesaplanmış ve tek yönlü varyans analizi kullanılmış; verilerin yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir.
- Tüm yaş gruplarının Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları, cinsiyet ve okul öncesi eğitim alma değişkenlerine göre bağımsız gruplar t testi ile test edilmiş, verilerin yorumlanmasında .05 anlamlılık düzeyi kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bulgular, araştırmanın alt amaçlarına göre düzenlenmiştir.

4.1. ARAŞTIRMANIN BİRİNCİ ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın birinci alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları nasıldır?

Öğrencilerin okula başlama yaşlarına göre, Türkçe ve matematik kazanımlarına ulaşma durumlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1.

Okula Başlama Yaşına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Kazanımlarına Ulaşma Durumları

Dersler	Okula başlama yaşı	N	En az	En çok	$\bar{X}$	S
Türkçe	60-65 ay	69	28	140	90.84	27.29
	66-71 ay	138	40	140	97.27	29.30
	72 ay ve üzeri	113	29	140	104.35	26.76
Matematik	60-65 ay	69	30	150	94.81	31.97
	66-71 ay	138	30	150	104.05	31.23
	72 ay ve üzeri	113	31	150	112.65	25.63

Tablo 4.1 incelendiğinde, öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları 60-65 ay arası öğrencileri için 90.84 bulunurken, 66-71 ay için bu oran 97.27 olmuştur. 72 ay ve üzeri çocuklar için ortalama 104.35 olmuştur. Öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları 60-65 ay arası öğrenciler için 94.81 iken, 66-71 ay aralığındaki öğrencilerin için 104.05 ve 72 ay ve üzeri olan öğrenciler için 112.65 olarak tespit edilmiştir.

4.2. ARAŞTIRMANIN İKİNCİ ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın ikinci alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Öğrencilerin, okula başlama yaşlarına göre, Türkçe dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2

Öğrencilerin Okula Başlama Yaşlarına Göre Türkçe Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Değerleri ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	S	F	p	Scheffe-f
60-65 ay	69	90.84	27.29			
66-71 ay	138	97.27	29.30	5.184	.006	72 ay+>60-65
72 ay+	113	104.35	26.76			
Toplam	320	98.38	28.36			

Tablo 4.2’deki veriler incelendiğinde, öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları 60-65 ay arası olan öğrenciler için 90.84; 66-71 ay olan öğrenciler için 97.27; 72 ay ve üzeri olan öğrenciler için 104.35 olduğu

görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir.

Tablo 4.2'ye bakıldığında, öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F(2, 317)=5.184$; $p<.05$]. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe-f testi sonuçlarına göre, okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrenciler ile 60-65 ay arasında olan öğrenciler arasında, 72 ay ve üzeri olanlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

4.3. ARAŞTIRMANIN ÜÇÜNCÜ ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın üçüncü alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

Okula başlama yaşı 60-65 ay, 66-71 ay ve 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Öğrencilerin, okula başlama yaşlarına göre, Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3

Öğrencilerin Okula Başlama Yaşlarına Göre Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Değerleri, Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	S	F	p	Scheffe-f
60-65 ay	69	94.81	31.97			
66-71 ay	138	104.05	31.23	7.958	.000	72 ay+>60-65
72 ay+	113	112.65	25.63			
Toplam	320	105.09	30.18			

Tablo 4.3'teki veriler incelendiğinde, öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları 60-65 ay arası öğrenciler için 94.81; 66-71 ay

olan öğrenciler için 104.05; 72 ay ve üzeri olan öğrenciler için 112.65 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir.

Tablo 4.3'e bakıldığında, öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarına ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir [$F(2, 317)=7.958$; $p < .05$]. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe-f testi sonuçlarına göre, okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrenciler ile 60-65 ay arasında olan öğrenciler arasında, 72 ay ve üzeri olanlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

4.4. ARAŞTIRMANIN DÖRDÜNCÜ ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın dördüncü alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

- Okula başlama yaşı 60-65 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Okula başlama yaşı 60-65 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okul öncesi eğitimi alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Okula başlama yaşı 60-65 ay olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının cinsiyete ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 4.4.1'de sunulmuştur.

Tablo 4.4.1

Okula Başlama Yaşı 60-65 Ay Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Türkçe	Kız	42	98.67	23.80	67	3.161	.002
	Erkek	27	78.67	28.33			
Matematik	Kız	42	101.71	29.63	67	2.307	.024
	Erkek	27	84.07	33.05			

Tablo 4.4.1'deki veriler incelendiğinde, 60-65 ay arası öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 98.67; erkek öğrenciler için 78.67 olduğu görülmektedir. 60-65 ay arası öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 101.71; erkek öğrenciler için 84.07 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiş ve hem Türkçe hem de Matematik dersi için kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Okula başlama yaşı 60-65 ay olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının okul öncesi eğitim alıp almama durumuna ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 4.4.2'de sunulmuştur.

Tablo 4.4.2

Okula Başlama Yaşı 60-65 Ay Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Türkçe	OÖ eğitim alan	36	98.22	23.99	67	2.430	.018
	OÖ eğitim almayan	33	82.79	28.72			
Matematik	OÖ eğitim alan	36	104.19	27.96	67	2.657	.010
	OÖ eğitim almayan	33	84.58	33.32			

Tablo 4.4.2'deki veriler incelendiğinde, 60-65 ay arası öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 98.22; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 82.79 olduğu görülmektedir. 60-65 ay arası öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 104.19; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 84.58 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiştir ve hem Türkçe hem de Matematik dersi için okul öncesi eğitimi alan öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

4.5. ARAŞTIRMANIN BEŞİNCİ ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın beşinci alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

- a) Okula başlama yaşı 66-71 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- b) Okula başlama yaşı 66-71 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okul öncesi eğitimi alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Okula başlama yaşı 66-71 ay olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının cinsiyete ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 4.5.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.5.1.

Okula Başlama Yaşı 66-71 Ay Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe Ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Türkçe	Kız	82	104.24	25.95	136	3.523	.001
	Erkek	56	87.05	31.11			
Matematik	Kız	82	110.48	27.20	136	3.010	.003
	Erkek	56	94.64	34.46			

Tablo 4.5.1’deki veriler incelendiğinde, 66-71 ay arası öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 104.24; erkek öğrenciler için 87.05 olduğu görülmektedir. 66-71 ay arası öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 110.48; erkek öğrenciler için 94.64 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiş ve hem Türkçe hem de Matematik dersi için kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Okula başlama yaşı 66-71 ay olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okul öncesi eğitimi alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 4.5.2

Okula Başlama Yaşı 66-71 Ay Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Türkçe	OÖ eğitim alan	73	105.79	25.82	136	3.796	.000
	OÖ eğitim almayan	65	87.69	30.18			
Matematik	OÖ eğitim alan	73	112.73	26.62	136	3.607	.000
	OÖ eğitim almayan	65	94.31	33.29			

Tablo 4.5.2'deki veriler incelendiğinde, 66-71 ay arası öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 105.79; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 87.69 olduğu görülmektedir. 66-71 ay arası öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 112.73; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 94.31 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiştir ve hem Türkçe hem de Matematik dersi için okul öncesi eğitimi alan öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

4.6. ARAŞTIRMANIN ALTINCI ALT AMACINA İLİŞKİN BULGULAR

Araştırmanın altıncı alt amacı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir.

a) Okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları cinsiyetlerine göre farklılaşmakta mıdır?

b) Okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okul öncesi eğitimi alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Okula başlama yaşı 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumlarının cinsiyete ilişkin aritmetik ortalama, standart sapma değerleri ve bağımsız gruplar t testi sonuçları Tablo 4.6.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.6.1

Okula Başlama Yaşı 72 Ay ve Üzeri Olan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Türkçe	Kız	50	103.88	26.42	111	-.167	.868
	Erkek	63	104.73	27.23			
Matematik	Kız	50	110.10	25.67	111	-.940	.349
	Erkek	63	114.67	25.62			

Tablo 4.6.1’deki veriler incelendiğinde, 72 ay ve üzeri öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 103.88; erkek öğrenciler için 104.73 olduğu görülmektedir. 72 ay ve üzeri öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları kız öğrenciler için 110.10; erkek öğrenciler için 114.67 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiş ve hem Türkçe hem de Matematik dersi için cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Okula başlama yaşı 72 ay ve üzerinde olan öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programına dair kazanımlara ulaşma durumları okul öncesi eğitimi alma durumlarına göre farklılaşmakta mıdır?

Tablo 4.6.2

Okula Başlama Yaşı 72 Ay ve Üzeri Olan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alıp Almamalarına Göre Türkçe ve Matematik Dersi Öğretim Programına Dair Kazanımlara Ulaşma Durumlarına İlişkin Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Türkçe	OÖ eğitim alan	66	109.89	19.28	111	2.679	.009
	OÖ eğitim almayan	47	96.57	33.35			
Matematik	OÖ eğitim alan	66	115.82	19.51	111	1.569	.119
	OÖ eğitim almayan	47	108.19	32.04			

Tablo 4.6.2'deki veriler incelendiğinde, 72 ay ve üzeri öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 109.89; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 96.57 olduğu görülmektedir. 72 ay ve üzeri öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma ortalamaları okul öncesi eğitimi alan öğrenciler için 115.82; okul öncesi eğitimi almayan öğrenciler için 108.19 olduğu görülmektedir. Bu ortalamalar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı, bağımsız gruplar t testi ile test edilmiştir. Türkçe dersi için okul öncesi eğitimi alan öğrenciler lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilirken, matematik dersi için okul öncesi eğitim lehine anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında literatür destekli değerlendirmeler yapılmıştır.

Birinci sınıfa kayıtlı farklı yaş grubundaki öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarından elde ettiğimiz sonuçlara göre 72 ay ve üzeri öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının 60-65 ay arası öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Gündüz (2013) de çalışmasında, 66-72 ay ve 72-84 ay arası öğrencilerin 60-66 ay arası öğrencilere göre okuma becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşarak araştırmamız bulguları ile örtüşen sonuçlara ulaşmıştır. Durna (2014), Işık (2014), Tural (2013), Öztürk ve Uysal (2013), Alat ve Mercan-Uzun (2014), Grissom (2004), Stipek ve Byler(2001), Judylever-Chain (2002) tarafından yapılan araştırmalarda da araştırma bulgularımıza benzer sonuçlara ulaşılmış, 60-65 ay arası öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının daha düşük olduğunu belirtmişlerdir.

Yapılan literatür taraması ve araştırma sonuçlarımıza göre, 60-65 ay arası öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının düşük olduğu görülmektedir. Tural (2013) bu sonucu yaşı küçük olan öğrencilerin okula uyum sağlayamaması veya akademik başarılarının düşük olması şeklinde açıklamıştır. Gündüz (2013), yaş artmasına bağlı olarak olgunluğun artması ve dolayısıyla okuma becerisinin de arttığını belirtmiştir. Canpolat, Kahramanoğlu ve Tiryaki (2014), 60-66 aylık çocukların dil gelişimlerinin yetersiz olması, kelime hazinelerinin zayıf olması, zihinsel gelişim seviyelerinin düşük olması ve çocukların durumları algılamada problem yaşamalarından dolayı 60-66 ay arası olan çocukların kendilerinden büyük yaş grubuna sahip öğrencilere göre okuma başarılarının düşük olduğunu belirtmiştir. Işık'ın (2014) araştırmasından elde ettiği 72 aylık iken ilkokula başlayan öğrencilerin

okuma, okuduğunu anlama konularında 60-66 ay arası ilkokula başlayan öğrencilere göre daha başarılıdır sonucunu sadece yaş faktörüne bağlı değerlendirmemiş, bu sonuca etki eden durumlar arasında derslerde kullanılan teknik ve yöntemlerin ve öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini de göstermiştir. Öztürk ve Uysal (2013) okuma konusunda 72 aylık öğrencilerin 60-66 ay arası öğrencilere göre daha az sıkıntı yaşadıklarını belirterek, 60-66 ay arası olan çocukların zihinsel ve gelişimsel olarak geride olmalarından dolayı bu sonuca ulaşılmış olabileceğini belirtmiştir. Alat ve Mercan-Uzun (2014) çalışmasında, küçük yaş grubu çocukların fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal açıdan sorunlar yaşadığını ve bunlardan dolayı küçük yaş grubundaki öğrencilerin büyük yaş gruplarına göre dezavantajlı konumda olduğunu belirtmiş, küçük yaş grubunda olan çocukların okuma ve yazma öğrenimi için temel becerileri tam olarak göstermediklerini belirtmiştir. Epçaçan'ın 2014 yılında öğretmen görüşlerine göre yapmış olduğu çalışmasında öğretmenlerden bazılarının velilerden izin almak kaydıyla çocukların 60 aylık iken ilkokula başlamasını olumlu gördüklerini, araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ise 60 aylık iken ilkokula başlamayı fizyolojik yetersizlik ve bilişsel gelişimin yavaş olmasından dolayı olumsuz bulduklarını belirtmişlerdir.

72 ay ve üzeri olan öğrencilerin 60-65 ay arası yaş grubu öğrencilerine göre Türkçe ve matematik dersi kazanımlara ulaşma durumlarının daha yüksek olması öğrencilerin yaşlarının artması ve dolayısıyla okula başlamak için hazırbulunuşluklarının yeterli seviyede olması şeklinde değerlendirilebilir. Çünkü yaş büyük olanların yaşantıları artmakta ve bundan dolayı olgunluk düzeyleri de yükselmektedir. Buna göre öğrencilerin belli bir olgunluk düzeyine ve yeterli seviyede hazırbulunuşluğa ulaştıktan sonra okula başlamalarının daha uygun olacağı şeklinde değerlendirebiliriz. Ayrıca Güneş 2013 yılındaki çalışmasında 60 aylık iken ilkokula başlamanın düşünen, anlayan, eleştiren ve sorgulayan öğrenci modeli yetiştirmede önemli bir adım olduğunu belirterek araştırma bulgularımız ile örtüşmeyen sonuçlara ulaşmıştır.

Birinci sınıfa kayıtlı 60-65 ay arası ve 66-71 ay arası öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarının cinsiyete göre farklılaştığı, 72 ay ve üzeri öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Tatal (2013) okuma yazma ve okuduğunu anlama üzerine yapmış olduğu

araştırmaya göre, okuma ve okuduğunu anlama durumunda cinsiyetin etkisinin olmadığını belirtmiştir. Katırcı-Ağaçkiran (2016) okuduğunu anlama üzerine yapmış olduğu araştırmada okuduğunu anlama durumunun cinsiyete göre farklılaşmadığını tespit etmiştir. Katırcı-Ağaçkiran (2016) bu sonucu günümüzdeki ailelerin cinsiyet ayrımı yapmadan tüm imkanlarını bütün çocuklara sağladığını ve ailelerin çocuklara eşit haklar tanınmasıyla açıklamıştır. Boz'un (2014), ilkokul birinci sınıflarda matematik dersinde oyunla öğretim yönteminin akademik başarısı üzerindeki etkisini incelediği çalışmasına göre akademik başarıya ulaşma durumunda cinsiyet faktörünün etkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Fennema'nın (1974) matematik öğrenme ve cinsiyetler adlı çalışmasında erkek çocuğunun kız çocuklardan üstün olmadığını ve matematik öğrenmede cinsiyet faktörünün etkili olmadığını belirtmiştir.

Araştırma bulgularından elde ettiğimiz sonuçlara göre 60-65 ay ve 66-71 ay arası öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarında cinsiyet faktörünün etkili olduğu, yaşı daha büyük olan 72 ay ve üzeri öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarında ise cinsiyetin etkili olmadığı sonucu elde edilmiştir. 60-65 ay ve 66-71 ay arası öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarında kızların erkeklere göre daha başarılı olmasını kızların gelişiminin ve gelişim aşamalarının erkeklere göre daha ileride olmasıyla açıklanabilir. Senemoğlu'na (2005) göre gelişim belli aşamalarla bir bütün şeklinde devam eder. Gelişimin kritik dönemlerinden olan ergenlik dönemine kızlar erkeklerden 1.5-2 yıl daha önce girmektedir. Bu durum bir önceki gelişim dönemi olan okul öncesi ve ilk çocukluk döneminin devamı şeklinde olup kızların erkeklere göre gelişimlerinin daha ileride olduğunu göstermektedir.

Birinci sınıfa kayıtlı 60-65 ay arası ve 66-71 ay arası öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi, 72 ay ve üzeri öğrencilerin ise Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alma durumuna göre farklılaştığı, 72 ay ve üzeri öğrencilerin matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alma durumuna göre farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Cerit ve diğerleri (2014) çalışmasında, okul öncesi eğitimin çocukları bilişsel, duyuşsal/psikomotor beceri bakımından belirli bir düzeye getireceğini ve çocukların okul öncesi eğitimi alarak ilkokul birinci sınıfa başlamalarının okuma, yazma, dinleme ve konuşma konularında onlara destek olacağını belirterek, çocukların akademik başarılarına olumlu şekilde etki edeceğini

belirterek araştırma bulgularımıza paralel sonuçlara ulaşmıştır. Tatal (2013), Uslu (2014), Öztürk ve Uysal (2013), Alat ve Mercan Uzun (2014), Arı (2014), Katırcı Ağačkıran (2016) ve Sulzby ve Teale'nin (1991) araştırmalarından elde ettiği sonuçlar, araştırma bulgularımız ile örtüşerek, okul öncesi eğitim alanların, dersin kazanımlarına ulaşmada daha başarılı oldukları belirtilmiştir.

Araştırma sonuçlarımıza göre Türkçe dersi başta olmak üzere Türkçe ve matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumlarında okul öncesi eğitimin önemli olduğu görülmüştür. Yapılan literatür taramasına göre Tatal (2013) okul öncesi eğitimin öğrencilerin okuma yazmaya hazır oluş seviyelerini yükselttiğini ve bundan dolayı okul öncesi eğitimin okuma ve yazmaya geçişte önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Işık (2014) araştırmasında okul öncesi eğitimin ilkokul birinci sınıfa başlayan çocukların okula uyumuna ve başarılarına olumlu etki yapmakta olduğunu belirtmektedir. Alat ve Mercan-Uzun 2014 yılındaki çalışmasında göre, okul öncesi eğitimi almamış çocukların hazırbulunuşluklarının eksik olduğunu ve bundan dolayı büyük yaş grubuna göre okuma ve yazma konusunda sıkıntı yaşadıklarını belirtmiştir. Boz (2014) yapmış olduğu araştırmada birinci sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarına okul öncesi eğitimin etki etmediğini tespit etmiştir. Bu sonuç, araştırmamızdan elde edilen 72 ay ve üzeri öğrencilerin matematik dersi öğretim programı kazanımlarına ulaşma durumuna okul öncesi eğitimin etki etmediği sonucu ile örtüşmektedir. Boz (2014) bu sonucu örneklemin küçük olması şeklinde yorumlamıştır. Katırcı-Ağačkıran (2014) araştırmasında okul öncesi eğitimin okuma ve okuduğu anlama konusunda önemli bir etken olduğunu, okul öncesi eğitimin çocuğa bedensel ve zihinsel olarak daha rahat şekilde etkileşimde bulunabileceği ortam yarattığını ve bu durumun çocuğun gelişimine destek olduğunu belirtmiştir. Okul öncesi eğitimin kazanımlara ulaşma durumunda etkili olmasını okul öncesi eğitimin çocukları zihinsel ve bedensel yönden hayata hazırlaması, okul öncesi eğitimde ağırlıklı olarak oyun ve sosyal aktivitelerin olmasından dolayı çocukların kendilerini oyunla birlikte geliştirmesine fırsat vermesi şeklinde değerlendirebilir. MEB'e (2013) göre okul öncesi eğitimin çocukların beden, zihin ve duygu gelişimlerine destek olduğu, onları ilkokula hazırladığı, elverişsiz ortamda büyüyen çocuklara diğer çocuklarla birlikte ortak bir ortam oluşturduğu ve çocukların Türkçeyi düzgün şekilde konuşmasını sağladığı görülmüştür. Öğrencilerin anaokuluna gitmeleri onları ilköğretime

hazırlamaktadır. Sağlıklı, mutlu ve üretken bir nesil yetiştirmek okul öncesi eğitim döneminin verimli bir şekilde geçirilmesiyle mümkündür (Akduman, 2012). Anaokuluna gitmek, televizyon izlemek, akranlarıyla birlikte eğitici oyunlar oynamak okumaya nasıl etki ediyorsa aynı şekilde çocuğun bir dersteki başarısı da diğer derslerdeki başarısını etkilemektedir.

Araştırmadan elde ettiğimiz sonuçlara göre 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumlarının 60-65 ay arası olan öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuç, ilkokula başlama yaşının tekrar gözden geçirilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Kızların erkeklere göre kazanımlara daha fazla ulaşabilmeleri, kızların gelişimlerinin daha hızlı olması ile ilişkilendirilmiştir. Ayrıca çalışmada, okul öncesi eğitim alanların Matematikle ve Türkçe dersi kazanımlarına ulaşmada daha başarılı olmaları, okul öncesi eğitiminin ne derece önemli olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular ışığında sonuçlara ve bu sonuçlara göre önerilere yer verilmiştir. Sonuçlar alt amaçların bulgularına göre özetlenerek verilmiştir.

6.1. SONUÇ

Türkçe ve Matematik Dersi Kazanımlarına Ulaşma Durumu Sonuçları

- Okula başlama yaşına göre öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma durumlarında 72 ay ve üzeri öğrencilerin 60-65 ay arası öğrencilere göre kazanımlara ulaşma durumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.
- Okula başlama yaşına göre öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarında 72 ay ve üzeri öğrencilerin 60-65 ay arası öğrencilere göre kazanımlara ulaşma durumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Okula Başlama Yaşı 60-65 Ay Arası Olan Öğrencilerin Kazanımlara Ulaşma Durumu Sonuçları

- 60-65 ay arası olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının cinsiyetlerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre hem Türkçe hem de Matematik dersinde kız öğrencilerin kazanımlara ulaşmada erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.
- 60-65 ay arası olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alıp almamalarına göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre hem Türkçe hem de Matematik dersinde okul öncesi eğitimi alanların okul öncesi eğitimi almayanlara göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Okula Başlama Yaşı 66-71 Ay Arası Olan Öğrencilerin Kazanımlara Ulaşma Durumu Sonuçları

- 66-71 ay arası olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının cinsiyetlerine göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre hem Türkçe hem de Matematik dersinde kız öğrencilerin kazanımlara ulaşmada erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.
- 66-71 ay arası olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alıp almamalarına göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre hem Türkçe hem de Matematik dersinde okul öncesi eğitimi alanların okul öncesi eğitimi almayanlara göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Okula Başlama Yaşı 72 Ay ve Üzeri Olan Öğrencilerin Kazanımlara Ulaşma Durumu Sonuçları

- 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe ve Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Buna göre cinsiyet durumunun hem Türkçe hem de Matematik dersinde kazanımlara ulaşmada etkili bir değişken olmadığı tespit edilmiştir.
- 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Türkçe dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alıp almamalarına göre farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre Türkçe dersinde okul öncesi eğitimi alanların okul öncesi eğitimi almayanlara göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.
- 72 ay ve üzeri olan öğrencilerin Matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumlarının okul öncesi eğitimi alıp almamalarına göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Buna göre Matematik dersinde okul öncesi eğitimi alma durumunun kazanımlara ulaşmada etkili bir değişken olmadığı tespit edilmiştir.

6.2. ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre şu önerilerde bulunulabilir.

- 1- Bu araştırmada öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumları Likert türünde bir ölçek yardımıyla tespit edilmiştir. Daha

sonra yapılacak çalışmalarda, öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumları başarı testleri ile tespit edilebilir.

2- Bu araştırmada, öğrencilerin Türkçe ve matematik dersi kazanımlarına ulaşma durumları öğretmenlerin değerlendirmelerine dayalı olarak, ölçek yardımıyla belirlenmiştir. Benzer bir araştırmada, öğretmenlerle görüşmeler de yapılabilir.

3- Bu çalışmada, okula başlama yaşı olarak takvim yaşı ölçüt alınmıştır. Yapılacak çalışmalarda öğrencilerin kazanımlara ulaşma durumları, okula hazırbulunuşluk seviyeleri belirlenerek karşılaştırılabilir.

4- Bu araştırmada, Türkçe ve Matematik dersleri kazanımları ele alınmıştır. Daha sonra yapılacak çalışmalarda, diğer derslerin (Hayat Bilgisi, Oyun ve Fiziki Etkinlikler vb...) kazanımlarına ulaşma durumları da tespit edilebilir.

KAYNAKÇA

- Alat, K. ve Mercan-Uzun, E. (2014). İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin 4+4+4 eğitim sistemi ve bu sistem sonrasında ilkokula başlayan öğrencilerin hazırbulunuşlukları hakkındaki görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 15-44.
- Altun, M. (2006). Matematik öğretiminde gelişmeler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIX(2), 223-238.
- Arı, A. (2014). İlkokul birinci sınıfa başlama yaşına ilişkin öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1031-1047.
- Armağan, M. (2009). *Abdülhamid'in kurtlarla dansı*. (33. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Aydoğdu-İskenderoğlu, T., Sesli, E. ve Yurtbakan, E. (2016). Öğrencilerin matematik dersindeki başarılarını artırma yolları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 101-119.
- Aykaç, N., Kabaran, H., Atar, E. ve Bilgin, H. (2014). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin 4+4+4 uygulaması sonucunda yaşadıkları sorunların öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Muğla ili örneği). *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 335-348.
- Boz, İ. (2014). *İlkokul 1. sınıf matematik dersinde oyunla öğretim yönteminin akademik başarısına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Canpolat, M., Kahramanoğlu, R. ve Tiryaki, E. N. (2014). İlkokula yeni başlayan 60-66 ay grubu öğrencilerin okula hazır oluşları üzerine inceleme. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 1065-1080.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M. R. (2014). Yeni eğitim sisteminin (4+4+4) uygulanmasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri (Bolu il örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 59-82.
- Cunningham, P. M. (1995). *Reading and writing in elementary classrooms*, Publishers: Longman
- Çetin, D. (2010). *İlköğretim 1. sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirtaş, Z. (2007). Osmanlı'da sıbyan mektepleri ve ilköğretimin örgütlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 173-183.
- Doğanay, A. Ve Sarı, M. (2007). Öğretim ilke ve yöntemleri. A. Doğanay, (Ed.), *Eğitim amaçlarının belirlenmesi, ifade edilmesi ve uygun içeriğin seçimi* içinde (ss.43). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Duman, O. (2014). *60-72 aylık dönemde ilkokula başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma öğretimi sürecindeki durumlarının tespit edilmesine yönelik bir çoklu durum çalışması*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Durna, Y. (2014). *2012-2013 Eğitim öğretim yılında 60-66 ay arasında ve 66. ay üzerinde okula kayıt yaptıran 1. sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma dersi öğretim programı kazanımları ile okul yaşantıları sürecinin performans yönünden öğretmen görüşlerine dayalı olarak karşılaştırılması (Erzincan örneği)*. Yüksek lisans tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dündar, S. (2011). *İlköğretim matematik programında etkinlikler ve kazanımlar arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Epeçan, C. (2014). İlkokul ve ortaokul öğretmen ve yöneticilerinin 4+4+4 eğitim sistemine ilişkin görüşleri (Siirt ili örneği). *Ekev Akademi Dergisi*, 18(58), 505-522.
- Erdem, A. R. (2005), İlköğretimimizin gelişimi ve bugün gelinen nokta. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, Denizli.
- Ereş, F. (2009). Toplumsal bir sorun: suçlu çocuklar ve ailenin önemi. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 5(17), 88-96.
- ERG /Eğitim Reformu Girişimi, (2012). *4+4+4 düzenlemesi ile neler değişti?*. 24 Nisan 2017, <http://www.egitimreformugirisimi.org/444egecis-eylul2012/>.
- Erkan S. ve Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106
- Ersoy, E. ve Başer, N. (2012). Matematik düşünme ölçeğinin geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(4), 1471-1486.
- Fennema, E. (1974). Mathematics learning and the sexes: a review, *Journal for Research in Mathematics Education*, 5(3), 126-139.
- Gedik, S. (2015). *Öğretmen algılarına göre 60-66 aylık çocuklarda okula uyumun incelenmesi (Fatih ilçesi örneği)*. Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gray, S. W. (1975). *Okuma ve Yazma Öğretimi*. N. Yüzbaşıoğulları. (Çev.), İstanbul: MEB yayınları.
- Grissom J. B. (2004). Age and achievement. *Education Policy Analysis Archives*, 12 (49), 1-42
- Gül, H. (2008). Türkiye'nin eğitim sorunları, Akp'nin eğitime bakışı ve çözüm önerileri. *Toplum ve Demokrasi*, 2(3), 181-196.
- Gündüz, F. (2013). *60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güneş, F.(2013a). Okuma yazma öğrenme yaşı. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(4), 280-298.
- Güneş, F. (2013b). *Türkçe öğretimi yaklaşım ve modeller*. (1. baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6287.html> alıntı tarihi: 25/04/2017
- <https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm> alıntı tarihi 23/04/2017

- Işık, A. E. (2014). *60-66 aylık iken ilkokula başlayan öğrencilerin okuma yazma beceri gelişimlerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Işıkoğlu-Erdoğan, N. ve Şimşek, Z. C. (2014). Birinci sınıfa başlayan çocukların, velilerin ve öğretmenlerin okula uyumlarının incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 3(2), 62-70.
- Judy Lever-Chain. (2001). Exploring the effect of age of entry to school on boys' attitude towards reading. *Educate*, 1(1), 64-84.
- Katırcı-Ağaçkiran, Z. (2016). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarının ve okuma hızlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (13. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, Z. (2016). Eğitim bilimlerine giriş. Ö. Demirel, ve Z. Kaya, (Ed.), *Eğitimin psikolojik temelleri içinde* (ss.108). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Keskinkılıç, K. (2006). *İlkokuma yazma öğretimi*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıç, A. S. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin genel başarıları, matematik başarıları, matematik dersine yönelik tutumları, güdülenmeleri ve matematik kaygıları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıç, S. (2014). *İlkokul birinci sınıfa devam eden 60-66-72 aylık öğrencilerin dil becerilerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kıran, H.(2000). Sekiz yıllık eğitim uygulamasında karşılaşılan sorunlar. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- Köğçe, D. (2015). Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı. Ö. Demirel, ve S. Dinçer, (Ed.), *Sınıf öğretmenlerinin matematik dersinde proje görevi verme amaçları ve proje görevi verirken dikkate aldıkları faktörler içinde* (ss.893-908). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kutluca-Canbulat, A. N. ve Yıldızbaş, F. (2012). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 60-72 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarına ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 33-50.
- Lerner, R. M. (2006). Editor's introduction: Developmental science, developmental system and contemporary theories. In Lerner R. M. (ed). *Theoretical models of human development*. volume 1 of handbook of childpsychology (6th ed.) editors-in-chief
- MEB, (2012). 2012/20 sayılı genelge
<http://www.meb.gov.tr/haberler/2012/12YillikZorunluEgitimeYonelikGenelge.pdf> Erişim tarihi: 25/04/2017 tarihinde görüntülenmiştir.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara
- MEB (2015a). *Türkçe dersi (1-8. sınıflar) öğretim programı (2015)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

- MEB (2015b). *Matematik dersi (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) öğretim programı (2015)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Memişoğlu, S. P. ve İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Onur, M. ve Güler, H. (2016). İlkokul 1. sınıfa başlayan öğrencilerin okula başlama yaşına göre okula uyumlarının incelenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 5(14), 87-109.
- Özgün, S. (2010). *Eski ve yeni ilköğretim programlarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma*. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, E. ve Uysal, K. (2013). İlkokul 1. sınıf öğrencilerinin okuma–yazma süreçlerinin takvim yaşı yönünden karşılaştırılması. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 8, 1041-1054.
- Resmî Gazete. (2013). 14 Ağustos 2013 tarihli ve 28735 sayılı Resmî Gazete.
- Resmi Gazete. (2012). 21 Temmuz 2012 tarih ve 28360 sayılı Resmi Gazete.
- Resmi Gazete. (2003). 27 Ağustos 2003 tarih 25212 sayılı Resmi Gazete.
- ResmîGazete. (1983). 15 Ekim 1983 tarihli ve 18192 sayılı Resmî Gazete.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. (12. baskı). Ankara: Gazi Kitabevi
- Sulzby, E. & Teale, (1991). “Emergent literacy: new perspectives, in emergent literacy: yang children learn to read and write. *International Reading Association*.
- Snowling, M. J. ve Hulme, C. (2011). Evidence-based interventions for reading and language difficulties: Creating a virtuous circle, *British Journal of Educational Psychology*.
- Stipek, D. ve Byler, P. (2001). Academic achievement and social behaviors associated with age of entry into kindergarten. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 2(22), 175-189.
- Tutal, Ö. (2013). *İlk okuma-yazma öğrenmede okula başlama yaşının okuma-yazma başarısına etkisi*. Yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uslu, S. (2014). *Yenilenen ilkokul basamağında gerçekleştirilen okuma yazma öğretim sürecine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uçar, R. ve Uçar, İ. H. (2008). Japon eğitim sistemi üzerine bir inceleme: çeşitli açılardan Türk eğitim sistemi ile karşılaştırma. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi* 1(1).
- Yurduseven, S. (2007). *İlkokuma yazma programının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Zakiroğlu, S. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin matematik dersinden beklentilerine göre matematik programının irdelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

EK 1: TÜRKÇE VE MATEMATİK DERSİ 1. SINIF KAZANIMLARINA ULAŞMA DURUMUNU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Öğrencinin
Adı Soyadı:.....

Cinsiyeti: Kız Erkek

Okula Başlama Yaşı: 60-65 aylık 66-71 aylık 72 ay ve üzeri

Okul öncesi eğitimi alıp almama durumu: Okul öncesi eğitimi aldı Okul öncesi eğitimi almadı

1. SINIF TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARI	Kesinlikle yeterli	Yeterli	Kararsızım	Yetersiz	Kesinlikle yetersiz
1- Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.					
2- Akranlarıyla ve yetişkinlerle bir konuyu konuşur/tartışır.					
3-Göz teması kurarak işitilebilir bir ses tonuyla konuşur.					
4- Konuşmalarında kelimeleri doğru telaffuz eder.					
5- Konu dışına çıkmadan önceden belirlenmiş kurallara uyarak konuşur.					
6- Tanıdığı kişileri, yerleri, bildiği olayları anlatır ve bunlarla ilgili düşünce ve duygularını ifade eder.					
7- Topluluk önünde konuşur					
8- Düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmek için uygun yerlerde çizimler, resimler vb. görselleri kullanır.					
9- Dinlediklerinde vurgulanan sesi tanıır, ayırt eder; seslerle harfleri, heceleri, sözcükleri ve görselleri eşleştirir					
10- Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.					
11- Dinlediklerinde ve izlediklerinde gerçek ve hayal unsurlarını ayırt eder.					
12- Sesleri hisseder, tanıır ve ayırt eder.					
13- Harfleri tanıır ve doğru seslendirir.					
14- Hece, kelime ve cümleleri akıcı bir şekilde okur.					
15- Kısa metinleri vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okur.					
16- Metni canlandırarak okur.					
17- Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.					
18- Okuduğu metnin ana hatları hakkında sorular sorar ve soruları cevaplar.					
19- Okuduğu metni ana hatlarıyla yeniden anlatır.					
20- Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.					
21- Yazma materyallerini uygun biçimde kullanarak çeşitli boyama/çizgi çalışmaları yapar.					
22- Harfleri, rakamları ve matematiksel işaretleri tekniğine uygun yazar.					
23- Bitişik eğik yazıyı kullanarak okunaklı hece ve kelimeler yazar.					
24- Büyük harf, nokta, soru işareti, kısa çizgi ve kesme işaretini uygun yerlerde kullanır.					
25- Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.					
26- Dikte yoluyla, bakarak ve serbest yazma çalışmaları yapar.					
27- Anlamı ve kuralı cümleler yazar.					
28- Yazdıklarını kontrol ederek ifade, harf, noktalama gibi yanlışları varsa bunları belirler ve düzeltir.					

1. SINIF MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARI	Kesinlikle yeterli	Yeterli	Kararsızım	Yetersiz	Kesinlikle yetersiz
1-Rakamları okur ve yazar.					
2-Nesne sayısı 20'den az olan bir topluluktaki nesnelere sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.					
3-100 içinde ileriye doğru birer sayar ve onar ritmik sayar.					
4-20 içinde ikişer ve beşer ileriye; birer geriye sayar					
5-20'ye kadar olan sayılarda verilen bir sayıyı, azlık-çokluk bakımından 10 sayısı ile karşılaştırır.					
6-Miktarı 10 ile 20 arasında olan bir grup nesneyi, onluk ve birliklerine ayırarak gösterir, bu nesnelere karşılık gelen sayıyı rakamlarla yazar ve okur.					
7-20'ye kadar olan bir çoklukta belirtilen sayı kadarını ayırır.					
8-Nesne sayıları 20'den az olan iki gruptaki nesnelere birebir eşler ve grupların nesne sayılarını karşılaştırır.					
9- 20'ye kadar olan sayıları sıra bildirmek amacıyla kullanır					
10- Toplama işleminin anlamını kavrar.					
11- Toplamları 20'ye kadar olan doğal sayılarla toplama işlemini yapar					
12- Toplama işleminde sıfırın etkisini açıklar.					
13- Toplamları 20'yi geçmeyen sayılarla yapılan toplama işleminde verilmeyen toplananı bulur.					
14- Toplama işleminde toplananların yerleri değiştiğinde toplamın değişmediğini fark eder.					
15- Zihinden toplama işlemi yapar					
16- Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer.					
17- Çıkarma işleminin anlamını kavrar					
18- 20'ye kadar olan doğal sayılarla çıkarma işlemi yapar.					
19- Toplama ve çıkarma işlemi arasındaki ilişkiyi fark eder.					
20- Doğal sayılarda zihinden çıkarma işlemi yapar.					
21- Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer					
22- Geometrik şekilleri kenar sayılarına göre sınıflandırarak adlandırır					
23- Günlük hayatta kullanılan basit cisimleri, özelliklerine göre sınıflandırır					
24- Geometrik cisimlerle şekilleri ilişkilendirir.					
25- Uzamsal ilişkileri ifade eder.					
26- Eş nesnelere örnekler verir.					
27- Paralarını tanıır.					
28- Belirli olayları ve durumları referans alarak sıralamalar yapar.					
29-Takvim üzerinde günü, haftayı ve ayı belirtir.					
30- Tam ve yarım saatleri okur.					

ÖZGEÇMİŞ

Ercan ÇİFTÇİ 1989 yılında Batman'ın Kozluk ilçesinde doğdu. İlköğretimi Kozluk Atatürk ilköğretim okulunda, liseyi ise Siirt lisesinde tamamladı. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden 2011 yılında mezun oldu. Muş/Hasköy Azıkl ilköğretim okuluna 2011 yılında sınıf öğretmeni olarak atandı. 2015 yılından beri Batman/Kozluk Atatürk ilkokulunda sınıf öğretmeni olarak görevine devam eden Ercan ÇİFTÇİ evli ve bir kız çocuğu sahibidir.

VITAE

Ercan ÇİFTÇİ wasborn in 1989 in Batman/Kozluk. He graduated from Kozluk Atatürk İlköğretim primary school and he studied high school in Siirt. In 2011, he graduated from Kilis 7 December University Muallim Rıfat Education Faculty. In 2011 he was appointed as a classroom teacher to Muş/Hasköy Azıkl primary school. ÇİFTÇİ has been working at Atatürk primary school since 2015 and he has been married and has a daughter.